

Cemaat Huzurunda İlk Türkçe Kur'an Tilâveti

Dün Yüzlerce Kişi Hafız Yaşar Beyi Alâka İle Dinledi

Cümhur Riyaseti sabık alaturka orkestra şefi Hafız Yaşar Bey tarafından türkçe Kur'an kerim tilâvet edileceğini haber vermiştik. Hafız Yaşar Bey dün öğleden sonra Yerebatan camiinde çok kalabalık bir cemaat huzurunda (Yasin) suresinin türkçe tercemesini güzel bir sesle okudu.

Cami o kadar kalabalıktı ki daha öğle üzeri her taraf dolmuş, son cemaat yerlerinde bile küçük bir yer kalmamıştı. Meh'us Kılıç Ali ve Reşit Galip Beylerde cemaat arasında bulunuyorlardı. Hafız Yaşar Bey tilâvetine "Esirgiyen ve bağışlıyan Tanrı" diye başladı ve aşağıya dercettiğimiz Yasin suresi tercemesini muhrik bir sesle ve aynen tilâvet etti:

Türkçe Kur'andan Yasin

"Müşfik ve Rahim olan Allahın ismi.."

"Ya Sin. Hakim olan Kur'an hakkı için kâsem ederim. Ya Muhammet! Sen tariki müstakime sevkedən bir Rasulsün. Kur'an sana aziz ve rahim olan Allah tarafından nazil olmuştur. Tâki aba' ve ecdadına tebliğât vaki olmyanları ve gafil yaşıyanları baberdar eyliyesin. İçlerinden ekserisi için hükümümüz verilmiştir, onlar iman etmeyeceklerdir. Boyunlarına lâle geçirdik, çenelerini sıkıyor, başlarını doğrultmayacaklardır. Önlerinde ve aralarında birer mania vardır, gözlerini örtü ile örttük, hiçbir şeyi görmüyorlar. Sen onlara ihtaratta bulunsan da bulunmasan da etmeyeceklerdir. Sen tercihan Kur'ana iman edenlere ve Allahtan kalben korkanlara tebliğ et, et, anlara mağfiret ve mükâfat tebliğ et. Biz emvâtı diriltiyoruz, onların amelini ve asarını kaydediyoruz, herşey aşikâr kitapta yazılıdır. Rasullerin ziyaret ettikleri bir karye (Devamı 11 inci sayfada)

Arife Yaklaştı Muhtaçları Unutmayın

Topkapı Fıkaraperver müessesesinden yardım görenler sevinçle dönüyorlar

Öntümüz bayramdır. Bir kap yemeğimize, bir miktar şekere, bir miktar tasarrufla birçok kimsesiz ve muhtaç çocukları sevindirebiliriz. Kimine kasket, kimine, ayakkabı veya elbise temin ederek onları hastalıktan kurtarır, akrabaları arasın-

da sevindirebiliriz.

Son Posta, bu hayırlı iş için iyi kalpli insanlara hitap ediyor, diyor ki:

Bu iş uğrunda yorulmaz bir sayı ile çalışan yurtlara gidiniz, (Devamı 8 inci sayfada)

Tapu Başkâtibi Ahmet Ef.

Rüşvet Alan Memur

Ankara (Hususi) — Dört yüz lira rüşvet alırken cürmü meşhut halinde yakalanan Tapu Başkâtibi Ahmet Ef. Adliye'ye teslim edilmiştir. Altı senedenberi aldığı rüşvetlerle bu adam üç ev sahibi olmuştur.

Dün Yapılan Paraşut Tecrübesi

Mütehassıs M. Rene Kendisini Beş Yüz Metrede Attı

M. Rene ve Vecihi Beg tecrübesi hazırlanırken

Fransadan gelen paraşut mütehassıs mösyö (Rene Vensan) dün, kalabalık, bir halk kütlesi önünde, Yeşilköyde muvaffakiyetli bir paraşut tecrübesi yapmıştır. Mösyö Rene dört, beş yüz metre yükseldikten sonra birdenbire kendini aşağıya atmıştır.

Yirmi metre kadar düştükten sonra paraşut açılmış, yavaş yavaş yere inmeğe ve rüzgârın cereyanile Saraköy istikametine göre ilerlemeğe başlamıştır. Mütehassıs birkaç dakika sonra atıldığı yerden birkaç metre ileriye inmiştir.

Mütehassıs bugün saat 18,30 da Aero kulüpte, tayyarecilik hakkında bir konferans verecektir.

Bir Ev Yandı

Bu gece sabaha karşı Bébekte bir yangın çıkmış, bir ev yandıktan sonra söndürülmüştür.

Fakat hava rüzgârlı olduğu için o civar halkı büyük bir korkuya düşmüştür.

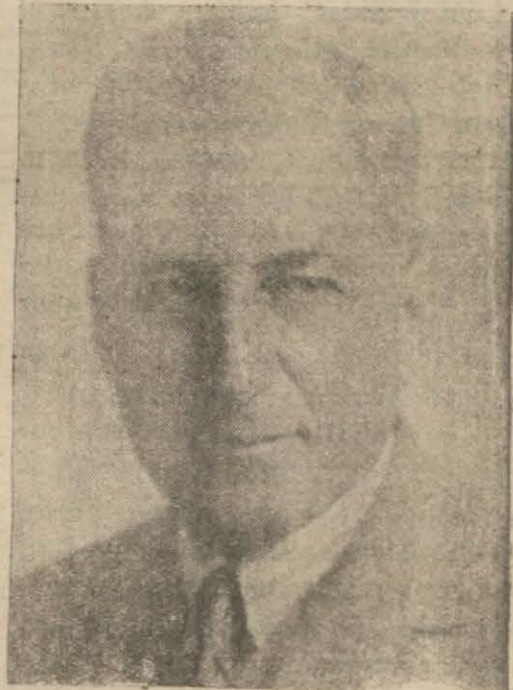
Yeni Nesillere Ne Okutacağız?

Müfettişi Umumî Selim Sırrı Bey Bize Diyor Ki:

"İkide Bir Darülfünuna Çatıyorlar. Darülfünun Ne Yapsın? Oraya Lise Talebeleri Tehi Dest Geliyorlar. Mutlak Surette Ecnebi Lisanı Lâzımdır.."

Selim Sırrı Bey ecnebi lisanı öğretmeyi, millî bir kütüphane tesisinden evvel düşünülecek bir mesele addediyor ve Kâzım Nami Bey gibi, bu meseleyi ilk plânda görüyor. Selim Sırrı Bey'e göre evvelâ beynelmilel, sonra millî kültür... Paranın halledeceği meseleleri düşünmiye bile yanaşmayan Selim Sırrı Beyin sözlerini aynen dercediyoruz:

— Yeni harflerle yetişecek neslin istifade edebileceği yeni ve millî bir kütüphanenin teşekkülü uzun zaman ve paraya mütevakıftır. Yeni yetişecek nesil mektep kitabı haricinde okuma ihtiyacını tatmin için ecnebi lisanı öğrenmiye mecburdur. Ortamektep ve Liselerde ecnebi lisan tedrisatına azamî

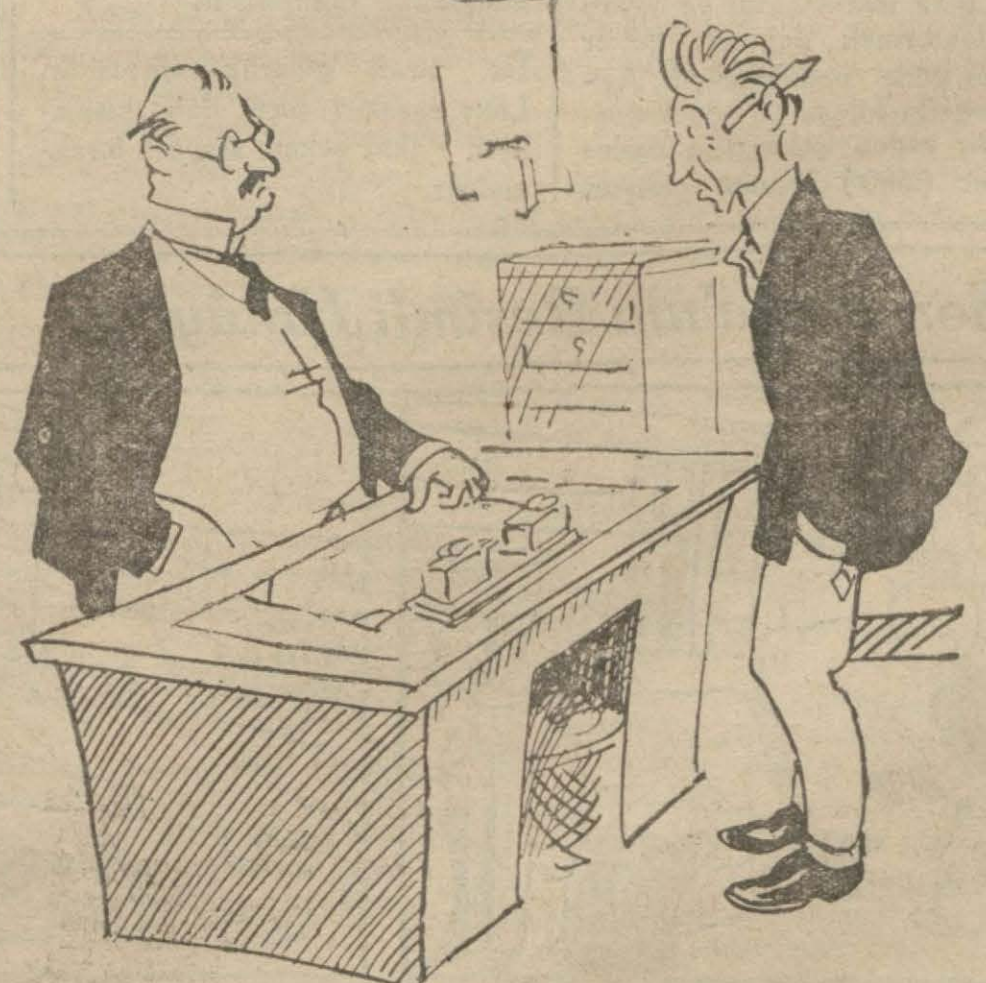
Selim Sırrı Bey

kıymet ve ehemmiyet verilmelidir. Bu suretle gençlik, mektep (Devamı 11 inci sayfada)

İtalya İle Muallâk Bir Arazi Meselemiz Vardır

İzmir 23 (Hususi) — Sabık Adliye Vekili Mahmut Esat Bey buraya gelmiştir. Hazıranda Lâhiye giderek Adalet Divanında Lozan Muahedesi ile Türkiye ve İtalya hükümetleri arasında akar ve arazi meselesine ait muallâk işlerde nokta nazarımızı müdafaa edecektir. Bu mesele İtalyaya intikal eden (12) ada rumlarına ait Muğla sahillerindeki akar ve arazi işidir. Bu akar ve arazi muhacirlere temlik edilmiştir. İtalya Hükümeti, bunların tazmini mütaleasında ve (5) milyon Türk lirası kıymet istemektedir. Lâhi Divanı, bu araziye kıymet tahmin edecektir. Hükümetimiz, bu arazinin (500) bin Türk lirasından fazla değeri olmadığı mütaleasındadır. Mahmut Esat Bey davanın neticesinden nikbin görünmektedir. ADNAN

Saflık

Müdür — Size amiriniz vazifenizi bildirdi mi?
Yeni memur — Evet efendim, siz gelince kendisini uykudan uyandırmıya memurum!

Halkın Sesi

Tahdit Kararı Ve Birkaç Nokta

İthalât tahdit kararından sonra ticaret muvazenesinde memleket lehine bir tebeddül oldu ve ihracatımız ve ithalâtımıza yaklaştı. Bu hayırlı neticeye mukabil tahdit kararının fatbikatında bazı noktaların ehemmiyetle teemmülü lâzım gelmektedir. Bunları halkın dilinden naklediyoruz:

Şekir Bey (Galata Perşembe pazarı 83)

— Tahditten maksat milli paramızı harice kaçırmaktır. Buna amenna. Fakat bu yapılrken şu buhranlı zamanda hiçbir müessesenin kapanması şöyle dursun, ticaretine bile sekte getirmemek lâzımdır. İşte yalnız İstanbulda (350) kadar kahve değirmeni faaliyetini durduruyor. Şeker fiati gayritabil bir şekilde fırlıyor. Memur buhran vergisi verdi. Maşından fedakârlık yaptı. Şimdi de (50) kuruşa aldığı şeker sebepsiz yere (60) kuruşa alıyor. Bence başlıca hayat gıdası olan şeker serbest bırakılmalıdır.

Milmi Ziya B. (Beyazıt Koska 11)

— Şekerle kahve ya kontenjandan çıkarılmalıdır, yahut kontenjandaki yüzde altmış, yüzde kırka indirilmelidir. Şekerin fiati su kadar ucuzdur. Fakat su gibi lüzumlu bir maddedir. Bunun için harice verilecek para hiç hükümdendir. Esasen ağır bir şeker resmi ödemiye mecbur olan halk bir de ihtikâr canavarına boğdurulmamalıdır. Şekerdan kesersek sonra harice ilâç parası ödemiye mecbur olacağımızı unutmamalıyız.

Ahmet Bey (Eminönü Hasırcılar cad. 31)

— Kânunusani kontenjanından sonra şeker ve kahve fiatlarında müthiş bir yükseliş var. Bu vaziyet devamlı görünüyor. Bu fırlayışa kat'iyen ihtikâr manası verilmez. Çünkü talep yaraz yok. Limanımızda tamam (10) bin vagon şeker vardır. Bunların hergün mavna parası verilerek maliyeti artıyor. Şeker esaslı bir gıdadır. Bu sebeple listeden çıkarılmalıdır.

Mehmet Lütfi Bey (Üccardan Sultanhanı 112)

— Veremin memleketimizde yaptığı tahribat pek korkunçtur. Bu afet Harbi Umumideki şeker-sizliğin ve gıdasızlığın bir neticesidir. Tahditten maksat ticaret muvazenesini temindir. Yoksa esaslı gıda maddelerini ve hayatı pahalılandırmak değildir. Şeker günden güne pahalılanıyor. Azizim şekerin kilosu (5-6) kuruştur. Bir vagon şeker için harice nihayet (500) liramız gidiyor.

DAHİLİ HABERLER

MAHYAGILIK

Evkaf İdaresi Bu San'ati Himaye Edecek

Evvelce de haber verdiğimiz gibi camilerin idaresi 931 bütçesile birlikte Evkafa devredilmişti. Fakat bütçede fazla tahsisat olmadığı için mahya kuranlara haziranberi maaş verilmemiştir. Esasen bundan evvelki senelerde de Diyanet İşleri bunların maaşlarını bütçeden çıkarmıştı.

Yaptığımız tahkikata göre şimdilik yalnız Ramazana mahsus olmak üzere mahyalara bir miktar para verilmektedir. Fakat Evkaf İdaresi mahyalığı Millî san'atler meyânında telâkki ettiğinden bu san'atin ölmemesi için önümüzdeki sene bütçesine tahsisat koyacak, bu suretle mahyacılar gelecek sene her ay maaş alacaklardır.

Gizli Emlâk

Bir Haftada 300 Bin Liralık İhbar Yapıldı

Millî ve metruk emlakı ihbar edenlere verilecek ikramiye hakkındaki kanun Defterdarlığa tebliğ edilmiştir. Fakat, bu ikramiyeler hakkında henüz bir tahsisat havalesi gelmemiştir. Mahiye Vekâleti bu kanunla beraber Defterdarlığa ayrıca bir tezkere göndererek kanunun usulü dairesinde tatbikine millî emlak müfettişlerinden Ahmet Beyin memur edildiğini bildirmiştir. Bir hafta zarfında Defterdarlığa üç yüz bin liralık emlak ihbar edilmiştir.

Mevkulların Vekâletnameleri

Tevkifhanede bulunan mevkulların mahkemelerdeki işlerini takip ettirmek için avukatlara verdikleri vekâletnameler şimdiye kadar Tevkifhane Müdürü tarafından tasdik edilmiyordu. Müddei-umumilik herhangi bir mahzura mahal vermemek için bundan sonra mevkullara ait vekâletnamelerin Müdür tarafından tasdik edilmesini bildirmiştir.

Üst tarafı gümrük vergisidir. Lüks eşyaları biraz daha kısmalıyız. Fakat şeker serbest bırakmalıyız.

Vapurculuk Rekabeti Daha Çok Devam Edecek

Millî Vapurculara Göre, Seyrisefain İdaresi Ne İle Meşgul Olmalıdır?

Seyrisefain ile hususî vapur kumpanyaları arasındaki rekabetin önüne geçilmek maksadile tekrar müzakereye başlanmıştı. Fakat vapurcuların söylediklerine göre bu zararlı rekabet maalesef devam edecektir. Kumpanyalar şu prensibi müdafaa etmektedirler: "Seyrisefain bize rekabet etmemeli, faaliyetini devletin Türk limanları arasındaki posta seferleriyle ecnebi limanlarına olan seferlere hasretmelidir."

Kalkavan zadenin ihracat mallarımızın ecnebi limanlarına kendi vapurlarımızla nakli hakkındaki teklifi hususî kumpanyalardan birçoğu tarafından imkânsız telâkki edilmektedir. Söylediklerine nazaran bu iş büyük sermaye ister; bu ise, yoktur. Şu halde büyük sermayeli bir teşekkül meydana çıkarılmadığı takdirde bu teşebbüsün tatbik sahasına intikali mümkün değildir.

Tünelde Mevkiler

Tünel Şirketi şubatın birinci gününden itibaren birinci ve ikinci mevkileri birleştirmeye karar vermiştir. Bugüne kadar birinci ve ikinci mevkilerin katarları ayrılmış bulunmaktadır. 1 şubattan itibaren katarlarda hem birinci, hem de ikinci mekvi vagonu bulunacaktır.

Muvazenei Ticariye

Bu buhranı iktisadî senelerinde bütün memleketlerin arzu ve endişeleri muvazenei ticariyelerini tevzîn etmektedir. İthalât ve ihracat arasındaki münazenesizlik, iktisadî ve malî buhranların hudusuna sebep olur. Millî paranın talihî muvazenei ticariyeye bağlıdır. Binaenaleyh hali hazırda umumiyetle halkımıza düşen vazife, yerli ve millî mallarımıza rağbet etmesidir. Bilhassa alınacak malın matlûp evsaf ile mücehhez olduğuna kanaat hâsıl olduktan sonra her halde yerli malını tercihen alması lâzımdır. İmdi yerli çimento mevzuu bahsolunca mütecanisliği ve mukavemet kabiliyeti itibarile hariçten ithal edilen en mükemmel markalara rekabet edebilecek derecededir. Şu halde inşaatçılarımızın munhasıran yerli çimentoyu kullanmaları menafii umumiyeye namına millî bir vazife telâkki etmeleri icap etmektedir.

MEKTEPLERDE

Talebeler Arasında Kooperatif

Bir müddettenberi şehrimiz mekteplerinde faydalı teşebbüsler göze çarpmaktadır. Talebinin ucuz mektep levazımı tedariki hususunda çok semereli olan bu teşebbüs, Talebe Kooperatifleri teşkilinden ibarettir. Birkaç sene evvel evvelâ Galatasaray Lisesinde başlayan bu gençlik hareketi sonraları diğer liselere de intikal etti ve ikinci olarak ta İstanbul Erkek Lisesinde böyle bir Kooperatif teşkil edildi. Şimdi öğreniyoruz ki Beşiktaş'taki Gazi Osmanpaşa Ortamektebinde de bir Talebe Kooperatifisi tesis olunmuştur. Bu yeni teşekkül, bugünden itibaren faaliyete geçecektir.

Lehistan Haham Başısı

Lehistan Haham başısı Avram Mordehay maiyeti ile dün şehrimize gelmiştir. Hac için Kudüse gitmektedir.

İlk Kaçakçı

Evvelki Gün Sirkeci İstasyonunda Yakalandı

Kaçakçılık mücadelesi kânununun adliyeye tebliğ edildiğini bildirmişti. Şehrimizde teşekkül eden iki ihtisas mahkemesi kaçakçılığı muhakeme vazifesini görmeye amade bir vaziyettedir. Kanunun neşriden sonra şehrimizde ilk kaçakçılık maznunu evvelki gün yakalanmış ve adliyeye verilmiştir.

Bu zat yataklı vagonlar müstahdemlerinden M. Yaneviç isminde biridir. Evvelki gün Sirkeci istasyonundan çıkarken Glüten ekmeği taşıdığı görülmüş ve ihtisas mahkemesine gönderilmiştir.

M. Marinettinin Konferansı

Şehrimizin Müsafiri bulunan tütürizm üstadı İtalyan şairi M. Marinetti dün Tepebaşı'daki İtalyan klübünde ikinci konferansını vermiştir. Pazartesi günü Darülfünun salonunda üçüncü konferansını verecektir. M. Marinettinin konferansı kesif bir samî kütlesi tarafından alâka ile dinlenmiştir.

Devlet Demiryollarında

Devlet Demiryollarında bu sene umumî yaridatın geçen senelere nazaran bir miktar fazla olduğu anlaşılmıştır.

Günün Tarihi

Gazi Hz. Çanakkale filmi Seyrettiler

Reisicümbur Hazretleri, dün akşam geç vakte kadar saraydaki dairelerinde meşgul olmuşlardır.

Mügarinileh Hazretleri gece saat 22 ye doğru, maiyetleri erkânile birlikte saraydan çıkarak Opera sinemaasına gelmişler ve bir locada oturarak, gösterilmekte olan "Çanakkale" filmi sonuna kadar seyretmişlerdir.

Saat 24 te saraya avdet edilmiştir.

Recep Bey Adanada

Ankara, 22 — Recep Bey bu sabah Adanaya hareket etti. İstasyonda vekiller, meb'uslar Ankara valisi tarafından teşvi edildi.

Doktorlar Arasında

İstanbul muntkısı Etibba odasının senelik kongresi dün şehrimizde yapılmıştır. İctimada bir senelik bütçe görüşülmüş, münakaşalar olmuştur. Neticede (700) kadar doktorun senede (12) lira tutan aidatlarını vermediği anlaşılmıştır. Bunlar mahkemeye verilecektir.

Fena Bir Şayia Çıkarıldı

Türkiyenin büyük zeytinyağı tacirlerinden birinin tediyaatını tatil ettiği hakkında piyasada bir şayia dolaşmaya başlamıştır. Bu şayia üzerine mallarını bu müesseseden alan tacirlerle müesseseye kredi veren birkaç banka derhal meseleyi tetkika koyulmuşlardır. Neticede bunun maksadı mahsus ile işaa edildiği ve aslı olmadığı anlaşılmıştır.

Adana'da Evlenmeler

Adana, 22 (A.A) — 931 senesinde belediye evlenme memurluğunda 385 çiftin çıkışları yapılmıştır.

Emir Zeyt Geliyor

Irak hükümeti tarafından Ankara sefirliğine tayin olunan Kıral Feysal Hazretlerinin biraderi Emir Zeydin bugünlerde memleketimize gelmesi beklenmektedir.

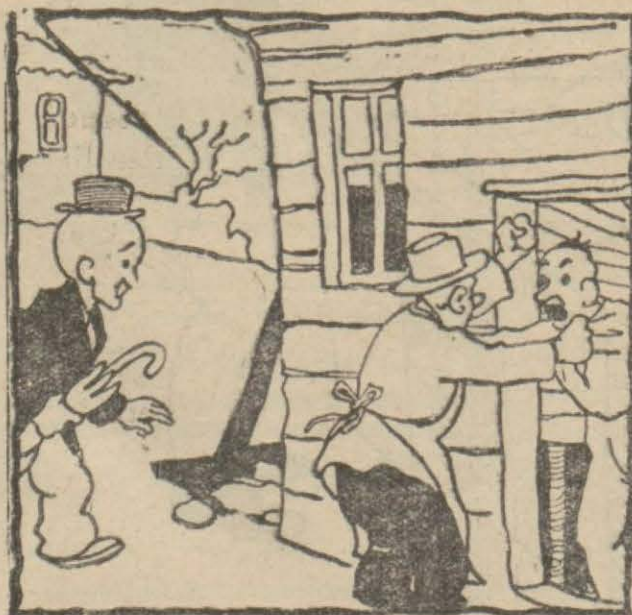
İhracat

İktisat Vekâletine Mühin Bir Rapor Gönderildi

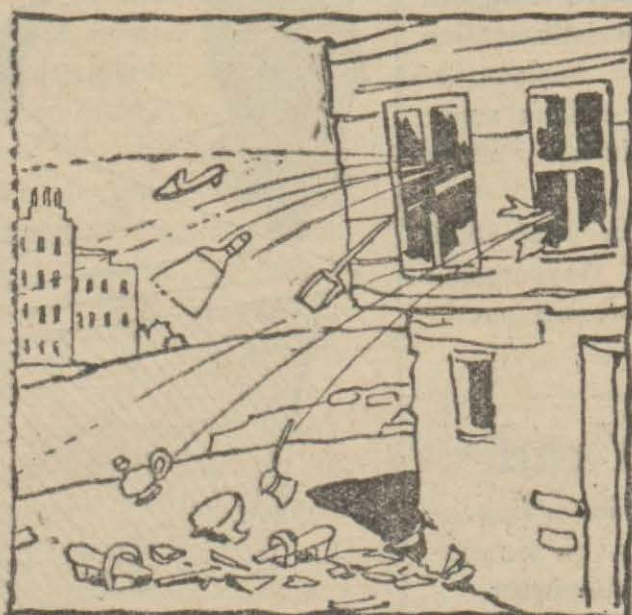
Fransa, İtalya, İspanya, Hollanda, İngiltere hükümetleri ithalâtı tahdit usulünü kabul etmişlerdir. Bu tahdit üzerine İngiltereye halî, Fransaya yumurta ve kereste, İspanyaya tütün ve yumurta ihracatımız kısmen arızaya uğramıştır. Harici Ticaret Ofisi bu vaziyet hakkında aldığı malûmatı İktisat Vekâletine bir raporla bildirmiştir.

Son Posta'nın Resimli Hikâyesi:

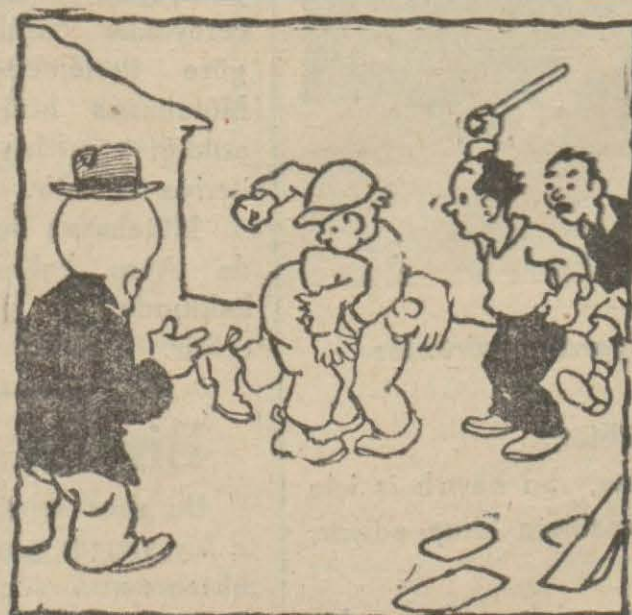
Pazar Ola Hasan Bey Ve Mahalle Kavgaları

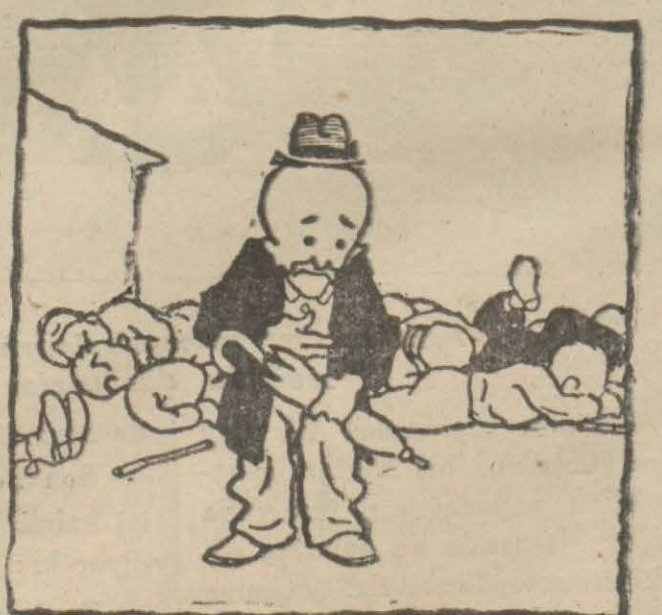
1: Hasan B. — Amanmdı... Bakkalla komşu boğazboğaza gelmişler... Dur gidip ayırayım...

2: Hasan B. — Eyvah... Şu evin de camları kırılıyor... İçerde kavga var...

3: Hasan B. — Ay çocuklar da kavgaya tutuştu, ne oluyoruz, yahu? Gidip anlatayım...

4: Hasan B. — Allah Allah... Hep bu kavgalar para yüzündenmiş. Daha şimdi...

Hergün

Dünya Buhranı
Ve
Biz

M. Vehbi

- 6 -

Hulâsa Ve Netice

Yukarıda arzolunan tafsîât ve izahat bize kâfi deneyecek vuzuh ve sarahatle irae etmiştir ki hali hazırdaki cihan iktisat buhranı muayyen devrelerde müşahede olunan ve istihalden başlayarak tedavül ve istihlâke ve yahut makûs istikamette istihlâkten başlayarak tedavül ve istihsale doğru kendisini gösteren (periyodik buhranlar) dan değildir. Belki bu buhran milletlerin gerek kendi aralarında ve gerek beynelmilel münasebetlerde elyevm cari olan ve tatbik edilmekte bulunan (iktisat teknik) inin alelümüm iktisadi faaliyet ve münasebetlere ademi tetabukundan tevellüt etmektedir. Ve bu buhran hâli hazır iktisat nizamının mukadder bir neticesidir.

Yani muasır iktisat nizamının istihsale, tedavüle ve inkısamı servete müteallık usul ve sistemleri ve mevzuatı müstehlik olan beşer cemiyetlerinin umumi, müşterek ve müteakabil ihtiyacatına artık tevafuk ve tetabuk edememektedir. Ve bugünkü buhranın en bariz karakteri işte bu ademi kifayededir. Şu halde buhranı hazır bir (Zirai istihsal buhranı) veyahut bir (Sinaî istihsal buhranı) veya bir (Tedavül buhranı) ve nihayet bir (İstihlâk buhranı) olarak tarif ve tavsiye etmek cihanşümûl hadiseyi izah etmekten âciz kalacaktır. Ancak burada şunu ilâve edebilirim ki (buhran) içtimai vücudun hali marazisini irae eden bir takım arızaların tecellisinden ve tezahüründen ibaret olduğuna göre (buhranı hazır) ve asıl ifade ve tabiri ile (Dünya milletlerinin içtimai bünyesindeki takallup ve istihaleyi) ortaya çıkaran hâdiseler daha ziyade (servetin tedavülü) sahasında vaki olmuştur. Yani servetin tedavülünü ve tevziini temin etmek ve bu mühim iktisadi fonksiyonu ifa etmekle mükellef olan iktisadi müesseselerin ve bu meydana bilhassa borsa ve bankacıların muamelâtı cemiyeti hazırların hali marazisini meydana çıkaran âmillerden olmuşlardır. Filhakika nakit kıymetlerindenki temevvüçler,, esham ve tahvilât kıymetlerindeki temevvüçler, kambiyo temevvüçleri, nakti sermayenin ve kıymetli maden olan altın borsa spekülasyonları ve banka muameleleri ile bir çok memleketlerden kaçarak mahdut memleketlerde ve bilhassa Fransa ve Amerikaya tehacümü ve oralarda müvazenesiz surette terkümü bu günkü vaziyeti tevhit etmiş ve binnetice ham madde fiatlarının tenezzül ve sukutunu, sermayesizlik, kredisizlik yüzünden sanayi hayatında işsizliğin artmasını ve işsizlerin çoğalması, ücret, maaş, gelir ve kazanç suretleriyle iradi azalan müstehliklerin iştirâ kudretlerinin azalmasını intaç etmiştir. Ancak fikir ve kanaatimizce buhranı hazır

[Devamı 11 inci sayfada]

Son Postanın Resimli Makalesi

* Ramazan Vecizeleri *

TELGRAF HABERLERİ

Yeni Bir Hâdise, Çin - Japon İhtilâfını Alevledi

Şanghai, (A. A.) — Dün öğleden sonra vukua gelen ve 5 Japon bahriye zabitanın Çin gazetesi başmuharririni ziyaretle, yazdığı makaleden dolayı tam bir sayfalık itiraz ve tarzıye yazılmasını musırran talep etmelerine dair olan vak'a burada büyük bir heyecan uyanırdı. Japon bahriye zabitleri bundan maada Japon Bahriye amiraline şabsan tarzıye verilmesini ve makalenin muharriri olan zatın da vazifesinden ihracını ısrar ile talep etmişlerdir.

Zabitler, başmuharrire saat 17ye kadar taleplerini is'af etmediği takdirde ertesi günü Japon makamatı

bahriyesinin lüzumlu görecekları tedbirleri tatbikte serbest bulunacaklarını beyan etmişlerdir.

Şanghai 23 — (A.A.) — Çinli belediye reisi, Japon rahiplerine taarruz edenlerin cezalandırılması ve rahiplere nakti tazminatın ve icap eden tarzıyelerin verilmesini ihtiva eden Japon teklifini kabul etmiştir.

Fakat Japonlara yapılan boykotajın men'i hakkındaki talebi şimdiiye kadar henüz is'af etmemiştir.

Japon amiralı, serdedilen mütalebat bilâkaydışart kabul edilmediği takdirde lüzimgelen tedbirleri almakta mustar kalacağını Belediye Reisine iblâğ etmiştir.

Pürüzlü Meseleler Halledildi

Türk - İran Muahedesi İmza Edildi

Tahran, 22 (Milliyet) — Telsizle müstacel — Türkiye - İran hudutları meselesi tamamen halledilmiş ve bu bapta hazırlanmış olan muahede Hariciye Vekili Tefik Rüştü Bey ile İran Hariciye Nazırı Fruği Han arasında bu akşam (Cuma akşamı) imza edilmiştir. Sefirimiz Hüsrev Bey ile İran hükümeti arasında, hudut meseleleri hakkında başlanan müzakereler, zaten Hariciye Vekilimizin seyahati arefesinde nihai safhasına girmiş bulunuyordu.

Ancak bir iki nokta hakkında husule gelen ihtilâf, tarafeynin menafiiini telif edecek bir formül bulunmak suretile zail olmuş ve muahedenin imzasına bir mani kalmamıştır. Tefik Rüştü Bey ve maiyeti erkânı yarınki cumartesi günü tayyare ile Bağdata hareket edeceklerdir. OSMAN

Borçlar Müzakeresi

Ankara, 22 — Bu ayın yirmi beşinde Saracoğlu Şükrü Beyle hâmiller mümessilleri arasında yapılacak müzakerelerde vaziyetimiz şudur: Paris itilâfnamesinin tediye kabiliyetimize göre tadili ve bu tadilden sonra senelik taksitlerin beş sene müddetle tehiri.

Amerikada İki Milyar Sermayeli Devlet Müessesesi

Vaşington, 23 (A.A.) — Reiscümhur M. Huver tarafından iltizam edilen ve 2 milyar sermaye ile bir mali imar birliği ihdasına dair olan teklifi kanunî, nihayet kongre tarafından kabul edilmiştir.

Bu kanun mucibince teşkil edilecek mali birliğin sermayesinden yarım milyarını hazine koyacak ve mütebakisini de zamanı altına alacaktır.

Kanun projesi şimdi imza edilmek üzere M. Huvere arz edilecektir.

M. Laval

İngiliz Başvekili Tarafından Davet Edildi

Paris, 22 (A.A.) — Echo de Pars gazetesi, M. Laval in cumartesi günü Londrada görüşmek üzere M. Mac Donald tarafından gönderilen daveti mübeyyin mektubu dün akşam almış bulunduğunu fakat Fransız Başvekilinin bu bapta bir karar vermek için henüz bir vakit bulamamış olduğunu haber almaktadır.

İzmirde Lik Maçları

İzmir, 23 (Hususi) — Lik maçlarına dün devam edildi. İzmirspor ve Buca takımları arasında ilk müsabakada (3-1) İzmirspor galip geldi. Şarkspor - Türkspor müsabakasını da (0-1) Şarkspor kazandı.

İngiliz Kabinesinde İhtilâf

Nazırlar Tarife Meselesinde Uyuşamadılar

Londra 22 — (A. A.) — Kabine azası arasında tarife siyaseti hakkında çıkan ihtilâf siyasi ve resmî mahafil ile gazetelerde büyük bir heyecan uyandırmıştır.

Nazırlar meclisinde müşterek mesuliyet esasına müstenit olan ve ötedenberi takip edilen âdet nazaran ekseriyetin fikrine muarız olan nazırın istifası usuldendir.

Bu sefer ittihaz edilen ve hükümetin siyaseti hakkında aynı fikirde olmayan nazırları hareketlerinde serbest bırakılmaktan ibaret olan yeni ve fevkalâde ahval büyük bir ehemmiyeti haiz bulunmaktadır.

Fransız Hava Ataşesi

Paris, 22 (A.A.) — Resmî ceride Türkiye, Romanya, Yunanistan, Bulgaristan, Yugoslavya ve Çekoslovakya hükümetleri nezdinde Bükreşte oturmak üzere hava ataşesi olarak Kaymakam Hermite'in tayin edildiğine dair olan kararnameyi neşretmiştir.

Bir Lort Hastalandı

Lüksor, 23 (A. A.) — Dün akşam sabık belediye Nazırı Lort Readingin bronşit ile beraber hafif bir hücumu deni yeniden muztarip olduğu söylenmektedir.

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Bir gazete yazıyor: "Birkaç ay sonra yeni ve müthiş bir harp başlayacaktır. Muharebe için iki taraf ta büyük bir faaliyetle hazırlık yapmaktadırlar.

Yeni harp Avrupada değil, Asya, Rusya ile Japonya arasında vuku bulacaktır. Harbinden Lon-

draya gelen haberlere göre Mançuride bugünkü vaziyet böyle bir harbi imkânsız bir hale getirmiştir. Bunu Ruslar da Japonlar da anlamışlardır. İlah..."

Bu haberi yukarıki şekilde okuduktan sonra bu gazetenin latife edip etmediğine bir inanamadık. Sen de ey kar!

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Sözün Kısası

Güzellerimize
Dair
Bir Mülâhaza

P. 3.

Bu sene, güzellik ihracatımızda da bir durgunluk var. Acaba ecnebi mallarının bir içim su gibi tatlı ve güzel kızlarımızla rekabetine mâni olmak için, güzellik ithalâtını da bir tahdide tâbi tutmak doğru değil midir?

Hatırınızdadır ya, mütareke senelerinde, kökünden sarsılan o koca Rusya ağacından memleketimize pıtır pıtır beyaz Rus güzelleri dökülmüşlerdi. O ne yaman dampingtil Her halde, o zamanlar, hanımlarımızın çoğu, güzellik ithalâtının tahdidine şiddetle taraftar olacaktı; fakat biz, henüz, yerli mahsullerimizin kıymetini anlamış bulunmuyorduk.

Bir bakıma, ben bu neticeden memnunum. Güzellerimizi kıskanç bir tehâlükle aramızda saklamak oluyorum. Güzellik kiralçılarımıza taht aramak için, Avrupalara, Amerikalara gitmiye ne lüzum var? Dünyanın en güzel yeri olan memleketimiz ve dünyanın en güzel tahtı olan kalbimiz dururken, buşene, Parise hiçbir güzellimizi göndermesekte olur.

Bir teselli için değil, bir hakikati söylemek için temin edeyim ki, müsabakaya girenler arasında yüzümüzü ağartacak güzellere vardı; fakat nedense kâfirler az geldiler. "Beş on kişinin içinden de kraliçe seçilir mi?" diye sorulacak mukadder bir suale cevap bulamadık. Ayrıca şunu da temin edeyim ki memleketimizde güzel az değil, pek çoktur. Fakat yüz binlercesi, birer gönlün içinde saklıdır ve her biri kendi tabtında bir kraliçadır. Onun için, iyi düşünürsek bu sene kraliçasız kalmadığımızı hükümederiz: Ne kadar gönül varsa okadar da kraliçamız var.

Mürettepler Cemiyetinde

Türk Mürettepleri Cemiyeti dün mutat senelik kongresini aktetmiş ve atide isimleri yazılan zevat Heyetli idareye seçilmişlerdir.

Cemal Bey sabık heyetli idare, Hayri Muhtar Resimli ŞarkM., Nasuh B. Son Posta M., Murat B. Milliyet K.M Esat Bey Akşam K. M., Kadri Osman Bey Son Posta, Fakir Bey Akşam M., Mitat Bey Cumhuriyet M., Haydar Bey Milliyet, Etem Bey Milliyet K. M. Osman B. Akşam m.

Uydurma Haber Tekzip Ediliyor

Şehrimizde çıkan bir gazete ısrar ile, inat ile bir haber neşretti. Güya Rusyaya mühimmat taşıyan bir vapur Romanya tarafından tevkif ve mühimmat müsadere olunmuş imiş..

Bu haberin uydurma olduğu yazıldığı halde o gazete mütemadiyen inat edip durdu. Fakat işte Ruslar bu haberi resmen ve kat'iyetle tekzip ediyorlar. Bakınız:

Moskova, 22 (A.A.) — Sovyet Rusyaya mühimmat getirmekte olan bir işveç vapurunun Romanya harp gemileri tarafından yakalandığı ve bu mühimmatın müsadere edildiği hakkında Bükreşte ve Pariste çıkan haberleri Tas ajansı tekbize mezundur. Terki teslihat konferansının arifesinde bu gibi yalan haberlerin işası hakikaten silâhlanan ve yeni bir harp hazırlayan memleketlerden nazarı dikkatin başka taraflara çevrilmesini istihdaf eylediği muhakkaktır.

Siyaset Âlemi

Lozan Konferansına Gitmiye Lüzum Yoktur

İngiltere Avrupaya Sırını Çevirmeli Ve Fransa İle Almanyayı Sonu Gelmiyen Kinlerle Başbaşa Bırakmalıdır

Alman Hükümeti bundan sonra harp tazminatı olarak tek santim bile veremeyeceğini ilân etti. Fransa Hükümeti ise bu harp tazminatının tek santiminden bile vazgeçmeyeceğini söyledi.

Bu şekilde, harp tazminatında başlıca alâkadar iki devletten birinin veremeyeceğini, diğerinin de alacağını demeleri yine bu mesele münasebetle aktebilecek olan Lozan Konferansının arifesine rastgeldi ve bu iki zıt iddia karşısında diğer devletlerin nasıl bir hattı hareket ittihaz edecekleri düşüncesi günün en meraklı meselesi oldu. Bu merak bu dakikada kat'i şekilde halledilmiş değildir. Buna rağmen az çok sarahatle tebellür eden fikirlere göre:

Diğer devletler Almanya'yı harp tazminatından kurtulmak istemesinde haklı görmekte, fakat bu arzusunun hodbahot izhar edilmesini yanlış bir hareket telâkki etmektedirler. Bu görüş öderce umektir ki, insan gayriihtiyari olarak kendi kendisine sormaktadır:

— Acaba Fransa ile Almanya bu meselede başbaşa mı kalacaklar?

Londra, (Kânunusani) — Siyasal vaziyet nazik görülmektedir. İngiliz kabinesi hattı hareketindedir. Muhtelif tavsiyelerin karşısındadır. Bu tavsiyelerin bir tanesi Deyli Expressindir. Diyor ki:

"Amanya badema hiçbir borç veremeyeceğini söylemekle, beynelmîl mali buhrana bir hateme çekmiştir. Bu vaziyet karşısında İngiliz nazırlarının Lozana gitmelerine lüzum yoktur. Orada vakit ve para kaybetmekten başka birşey yapacak değildir.

İflâs eden, parası ve borcunu vermiye niyeti olmayan bir müflisin üzerinde herkesin şu veya bu hakkı iddia etmesinin ne faydası vardır?

İngilterede bizim başlıca ehemmiyet verdiğimiz nokta, hususi ve ticari mahiyetli haiz olan Alman borçlarıdır.

Alman tacirleri kredilerini muhafaza edebilmeleri için ecnebilere olan borçlarını vermediler. Alman ticarethanelerinden alacaklı olan Londra bankerleri Lozan Konferansı hiç aktedilmezse, bundan müteasır değil, memnun olacaklardır. Çünkü hepsi de bu konferansın nasıl bir hava içinde aktebileceğini ve ne gibi fenalıkları doğuracağını bilmektedirler.

Fransızlar bize karşı daimî bir

HARİCİ HABERLER

Çin, İki Senede Harp Ve Hastalıktan 1,118,351 Kişi Kaybetti

İki Senede Çinin Müthiş Zayıfatı

Nankin 22 — Tutulan istatistiklere göre son iki sene zarfında Çinde (164551) kişi ölmüştür. Kayboların adedi (946) bindir. (7800) insan rehine olarak mevkuttur. (310) bin mesken yakılmıştır. Bu müddet zarfındaki hasar miktarı (500) milyon Meksika dolarıdır.

★

Nankin 22 — Mareşal Şan - Kay - Çek beraberinde İcrat Meclisin sol cenah lideri ve şimdiye kadar kendisinin en büyük hasmı olan Van-Çing-Vey ile beraber buraya gelmiştir.

Royter Ajansı müessilinin bir sualine cevaben Mareşal demiştir ki:

"— Mali ve siyasi buhranın halli çarelerini temin hususunda yalnız müşavir sıfatıyla bir teşebbüste bulunmak için geldim. Daimî surette Nankinde kalacak değilim."

Amerikadaki Son Feyezan Vak'aları

Vaşington 22 — Amerikada son defa birtakım su bentlerinin yıkılması ile hâsıl olan zararların miktarı (50) milyon dolara balığ olmuştur. İş mahafili birtakımı nsnaların teessürünü mucip olan bu halden dolayı aynı teessürü duymakla beraber birtakım işsizlere çalışma vakti çıktığı için memnuniyet göstermekten de nefeslerini menedemiyorlar. Bu tesisatı yeniden inşası bir kaç bin ameleye iş temin edecektir.

kin beslemektedirler. Bunun sebebi İngilterenin her vakit Fransız siyasetinin arkasından gitmek istememesidir.

Avrupaya ait münakaşalarda İngilterenin kaybedecek menafil vardır, fakat kazanacağı hiçbir şey yoktur. Bize kalırsa gerek siyasi ve gerek mali sahada İngiltere hükümeti Avrupalıların sonu gelmiyen kinleri, kıskançlıkları ve korkuları ile başbaşa bırakmalıdır."

Amerikada yıkılan setler, ta usaklardaki büyük şoseleri bile böyle akar su mecraları haline getirmiştir

Cemiyeti Akvam Burçlar Mesele-Meclisinde Bulun-sinde Vaziyet Fenalaşıyor

Londra 22 — Fransız Başvekili M. Laval ile görüşmek arzusunun rağmen M. Mak Donalt, işlerinin çokluğundan dolayı Paris'e gidemeyeceğini söylemiştir. Hariciye Nazırı Sir Con Simon da Cenevreye hareket etmek üzere iken ve yolda Paris'e uğramak kararını vermişken bu karardan vazgeçmiştir.

Bundan dolayıdır ki Cemiyeti Akvam Meclisinin kışadında bulunamayacak ve kendisine Lort Sesil vekâlet edecektir. Maamafih daha sonraları meclisin mesaisine iştirak edecektir.

★

Paris 22 — İşlerinin fazlalığından dolayı Başvekili M.Laval Hariciye nazırı sıfatıyla Cemiyeti Akvam Meclisinin açılmasında bulunamayacaktır.

Daimî aza M. Briyan da istirahate muhtaç olduğundan Fransayı M. Pol Bonkur temsil edecektir.

Burçlar Mesele-sinde Vaziyet Fenalaşıyor

Viyane 22 — Tamirat borçları, Almanya ve Fransa'nın bu borçlar münasebetle aldıkları vaziyetlere dair Nöye Fraye Presse gazetesi şu mütaleceyi serdedir:

"Bütün milletler ve bilhassa (18) milyon işsiz, devlet adamlarının Lozan Konferansını geriletme hususunda verdikleri kararı bir türlü anlıyorlar.

Hey'etlerin fikirlerini neşreden Tagesçaytung gazetesi de diyor ki:

Tehir keyfiyeti Almanyanın menfaatine hizmet etmekten başka bir işe yaramıyacaktır. Çünkü M. Brüning, bugünkü, şerait altında belki birtakım fedakârlıklarda bulunacak, bu da, sonra birtakım meş'um neticeler verecektir.

Fransa pek yakinde, müzakerce olarak karşısında milliyetperver Almanları bulacaktır. Onun siyaseti buna doğru gidiyor. Gandinin Üçüncü Oğlu Da Mahkûm

Londra, 22 — Gandinin üçüncü oğlu olup 19 kânunusani de tevkif edilen Bardoli Randas on sekiz ay hapis cezasına mahkûm edilmiştir.

Gönül İşleri

Ailede Çocuk Kimindir?

Ankaradan (N.L.) imzalı bir mektup aldım. Mektupta çocuk meselesine temas ediliyor ve bir ihtilâf hakkında uzun izahat verildikten sonra "ailede çocuk kimindir?", Sualini soruyor.

Bu sualini cevabım herşeyden evvel kanunî cepheden izah etmek lâzım geldiği kanaatindeyim. Çünkü Kanun Medeni aile, yani anne, baba ve çocuk meseleleri üzerinde çok fazla durmuş, hepsinin hak ve vazifelerini tayin etmiştir. Kanunu Medeni çocuğa malikiyet meselesinde ana ve baba için müsavî hak tanımaktadır. Hatta çocuğun terbiyesi hususunda ana ve baba aynı derecede hak ve vazife sahibidir. Annenin veya babanın telâkki tarzları birbirine uymadığı takdirde çocuğun müşterek bir terbiye sistemi tatbik olunmak suretille yetiştirilmesini kanun ayrıca tesbit etmiştir.

Fakat talâk meselesinde iş değişir. Bu takdirde çocuğun anne veya babadan hangisinde kalacağını hâkim tayin eder. Hâkimin bu işte nazarı dikkate alacağı tek bir nokta vardır: Çocuğun iyi yetişmesi.

Şurasını da işaret edelim ki hâkimin kararı anneye veya babaya devamlı bir hak vermez. Çocuk bugün annede bırakılır. Fakat yarın öyle bir vaziyet hâsıl olur ki hâkim çocuğun istikbali noktasından mahzurlu bulabilir. Bu takdirde çocuğun babanın yanında kalmasına hükmedebilir. Hâkimin bu husustaki salâhiyeti çok geniştir. İsterse çocuğun terbiyesini başka kimselere de yükletebilir.

HANIMTEYZE

TAKVİM [CUMARTESİ]

31 Gün 21 - Kâ.sani - 932 Kasım 77					
Arabî			Rumî		
15-Ramazan - 1350			10-Kâ. - sani - 1349		
Vakit	Ezan	V. ti	Vakit	Ezan	V. ti
Güneş	2. 7	7. 20	Akşam	12. —	17. 13
Öğle	7. 12	12. 26	Yatsı	1. 36	18. 48
İkindi	9. 45	14. 58	İmsak	12. 23	5 36

EDEBİ TEFRIKAMIZ: 12

AÇLIK

Müellifi: Knut Hamsun

Mütercimi: P. S.

Adam benim helecanıma dikkat etmeden devam etti:

— Zannederim ki 2 numaralı sokak dediniz. Bir zamanlar ben orada herkesi tanıyordum. Ev sahibinizin adı nedir?

Ondan kurtulmak için alelacele bir isim uydurdum. Bu ismi gelişi güzel bana musallat olan adama doğru atıverdim;

— Happolati, dedim.

Kelimenin hiçbir hecesini kaçırmadan, herif, tasdik etti;

— Evet, happolati, dedi.

Ona hayrtle baktım; bütün ciddiyetini muhafaza ediyordu ve düşünceli bir hali vardı. Aklıma gelen bu manasız ismi telâffuz eder etmez herif bildi ve tanı-

yormuş göründü. O aralık paketi sıranın üstüne koydu ve sinirlerimin içinde bütün tecessüsümün titrediğini duydum. Dikkat ettim ki gazetenin üstünde bazı yağ lekeleri vardı.

— Ev sahibiniz bahriyelidir, değil mi? Diye sordu. Herif, ve sesinde istihza izleri yoktu.

— Hatırladığıma göre bahriyelidir, diye ilâve etti.

— Bahriyeli mi? Dedim, beni mazur görünüz, siz galiba onun kardeşini tanıyorsunuz. Benim bahsettiğim J. A. Happolatidir, memur.

Ben artık bu bahsi kesecek sanıyordum; fakat herif herşeye uyuyordu.

Sahayı yoklamak için sordu; — Söylediğiniz, çok kurnaz bir adam olacak.

— Hilekârın biridir, dedim, her işe aklı yatan, Çinden şunu, Japonyadan bunu getiren... İhtiyar neşelerek.

— Ha, ha, ha... Vay canına, dedi.

İş enteresan olmağa başlamıştı. Artık vaziyete hâkim değildim: Başında arka arkaya bir sürü yalan peyda oluyordu. Yerime tekrar oturdum, gazeteyi ve esrarlı vesikaları unutmuşum. Heyecana geliyor ve muhatabımın sözlerini kesişiyordum. Küçük cüceyin masumiyeti beni inada düşürüyor, onu yalanlara, boğmak, adama-kıllı şaşırtmak istiyordum.

— Happolatinin icat ettiği elektrik cihazından bahsolduğunu duydunuz mu?

— Nasıl, elekt...

— Karanlıkta ışık verem elek-

trikli harfleri büyük bir teşebbüs. Milyonlarca kron ortaya atıldı, matbaalar, müesseseler faaliyette makinist alayları meşgul, sabit maaşlı, yedi yüz kişi çalışıyor, dediler.

Adamcağız yavaşa: — Ne diyordum, ben size... Diye söylendi.

Fazla bir şey söylemedi. Anlattıklarımın hepsine kelime, kelime inanıyordu, hiç değilse parmağı ağzında kalmıyordu. Bu beni biraz sukutu hayale uğrattı, uydurduğum yalanlarla çılgın bir hale geleceğini tahmin etmişim.

Gelişi güzel, başı sonu olmayan birkaç yalan daha tahayyül ettim: Happolatinin İranda dokuz sene nazırlık ettiğini söyledim, ve:

— İranda nazır olmanın ne demek olduğunu belki tahayyül edemezsiniz? diye sordum.

Orada nazır olmak, burada kıral olmaktan fazla bir şeydi, hemen hemen sultanlık demektir. Fakat muhatabım acaba sultanlığın ne demek olduğunu biliyor muydu? Bereket versin Happolati ismi her şeyin imdadına yetişiyordu. Aksıyan hiçbir nokta yoktu. Bu defa da üç yüz esiri olan ve sarı güllerden yapılmış bir yatak üzerinde uyuyan kızından, prenses, peri, İlayaliden bahsettim. Bu kız hayatımda gördüğüm en güzel mahlûktu.

İhtiyar gözleri yerde, dalgın bir tavır ile;

— Ah, dedi. O kadar güzel-di öyle mi?

— Güzel mi dediniz? Perestişe şayandı. Bir evliyayı bile şeytan yapacak kadar şirindi, yabancı ipeken rengini andıran gözleri, anberden kolları vardı. Bir nazarı karşısındakini bir puse gibi baştan çıkarırdı.

Arkası var)

Kari Mektupları

Tütün
Paketleri Ve
Bir Düşünce

Geçen cuma geziyordum. Yerde, üzerinde ay ve yıldız bulunan bir paket gördüm. Aldım ve baktım. Tütün İhisar İdaresi evvelce mukavva paket halinde sattığı on beş kuruşluk sigaraları şimdi, tasarruf için, bu kalın kâğıtlara koymuş, bu kâğıdın üzerine bir ay yıldız yaptırmıştır. Herkes, sigarası bittiği vakit bu paketi yere atıyor. Rast gelen şunun, bunun ayakları altında çığnayan bu paketlerin üzerindeki ay ve yıldız Türklüğün işaretidir.

Bu millî işaret asırlardanberi devam edip geliyor, bundan sonra da devam edecektir. Bunu yerlerde göverek müteessir olmamak ve İhisar İdaresinin bu paketlerden ay ve yıldız kaldırmasını istememek kabil mi? Soruyorum.

Eskrimcilerden
HALİT

Kadastro İşleri

Gazeteler, Kadastro Umum Müdürü Cemal Beyin kadastroya ıslah için İstanbulda bulunduğunu yazıyor. Memleketin medenî ihtiyaçlarından birini teşkil eden bu asrî iş, ancak kuvvetli tahsil görmüş, mefkûreci genç memurlarla başarılabilir. Kadastroyun ıslahı için ben şunları düşünüyorum:

- 1 — Merkez, mülhakata daha iyi idare etmelidir.
  - 2 — Şahsî geçimsizlikler resmî işlere tesir etmemelidir.
  - 3 — Mülhakatta yekdiğerile iş iştiraki yapan arkadaşlar birbirleriyle hemayar olmalıdır.
  - 4 — Mülhakatta tahsil ve riyaset kavgaları kalmamalıdır.
  - 5 — Fen memurları müstakil olmalıdır.
  - 6 — Kırtasiyeciliğe hiçbir veçhile imkân verilmemelidir.
  - 7 — Merkezde memleketin her tarafını görmüş münevver gençler kullanılmalıdır.
- Hocapaşa Sabık Fen Memurlarından
NİHAT FEHMI

Dünyadaki
Orduların Miktarı
Ne Kadardır?

Cenevre, (Hususi) — Şimdiye kadar Cemiyeti Akvam Bürosuna yirmi dört millet bugünkü ordu ve silâhlarının vaziyeti hakkında malûmat vermiştir. Verilen bu malûmattan anlaşıldığına göre bugün en büyük ordu Fransanın'dır. Miktarı (692,366) olarak kaydedilmiştir.

Bu miktarda muvazzaf ordu ile beraber askerî teşkilât dahildir. Ayrıca (4,5) milyonluk bir ihtiyat kuvveti de kaydedilmiştir.

Ordu kuvveti itibarile ikinci dereceyi İtalya almaktadır. Muvazzaf ordusunun miktarı (500) bindir. Sonra sıra ile Lehistan (330) bin kişilik muvazzaf ordu (2,5) milyon kişilik ihtiyat kuvvet, Romanya (315)bin, İngiltere(304)bin Japonya (276) bin, Sırbistan (223) bin, İspanya (152) bin, Amerika (154) bin, Çekoslovakya (140)bin, Belçika (88) bin, Almanya (100) bin.

"Son Posta": Bu rakamların doğruluğuna inanınmamakta muhtarsınız.

Dünya İşleri

Şikago Belediyesi Memur Maaşlarını
Yüzde Yirmi Nispetinde Tenzil EttiPara Meselesi Düzelmezse Belediye Mektepleri
Kapatmaya Mecbur Kalacaktır

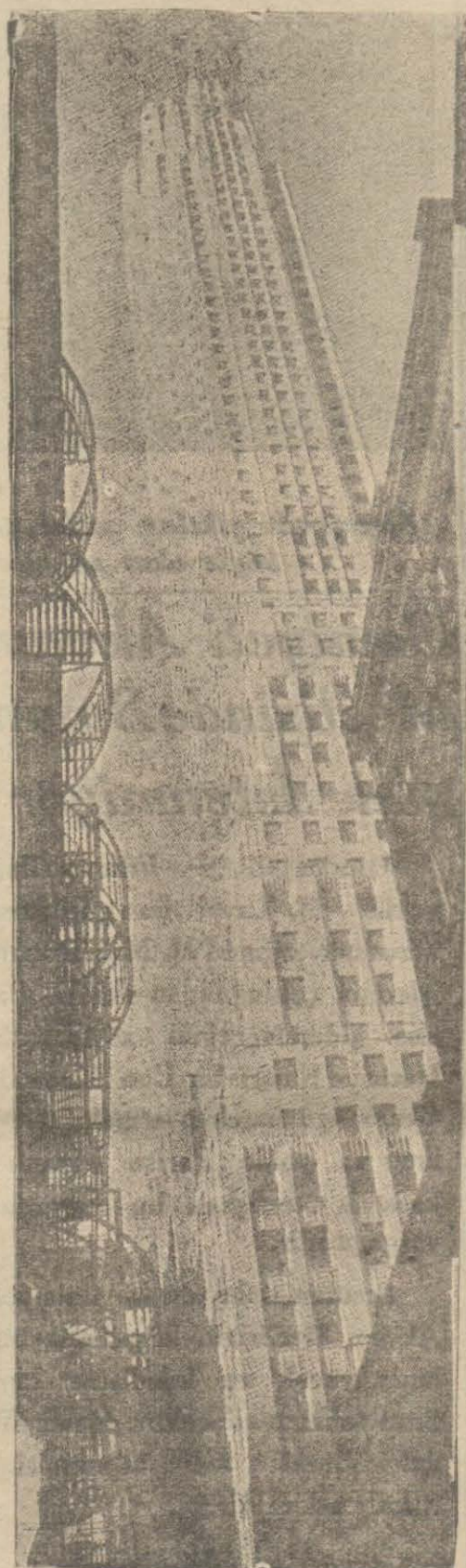
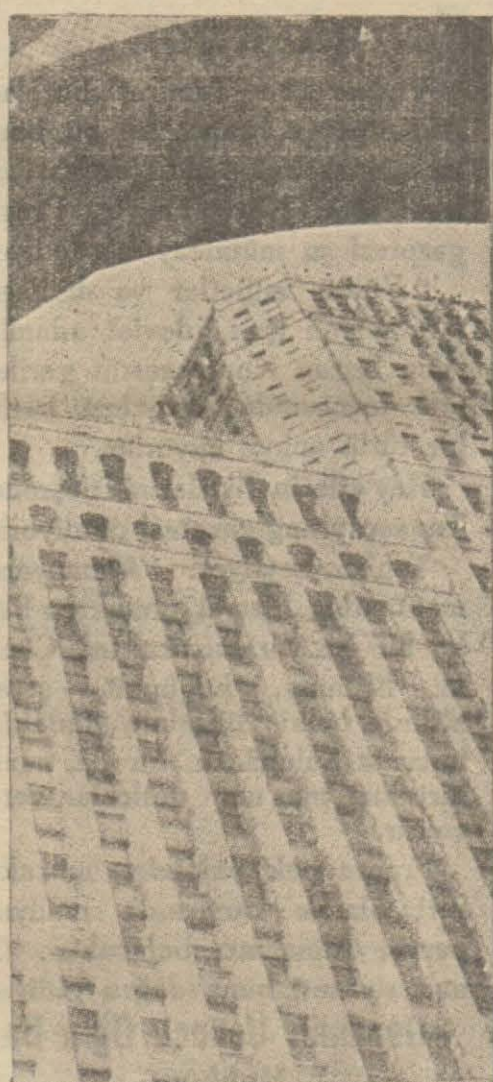
Eir Anne Soruyor:

Bu Takdirde

Çocuklarımızı

Nasıl

Okutacağız?

Şikago Belediyesi Ve
Şikagonun En Mühim
Belediye Faaliyet
Merkezleri

Dünyanın en zengin belediyesi, Nevyorktan sonra Şikago'dur. Buna rağmen birinci derece para büranı, ikinci derecede de para büranının bir neticesi olarak varidatın tahsili imkânsızlığı, Şikago belediyesini o derece sıkışmıştır ki, kânunusaninin ilk gününden itibaren bütün memurlarının maaşlarından yüzde yirmi, yevmiye ile çalışanların ücretlerinden de yüzde yirmi yedi nisbetinde tenzilât yapmaya karar vermiştir. Yalnız polis memurları bu tedbirin şümülü haricinde bırakılmışlardır. Fakat vaziyet icap ettirirse onların da maaşları bu tenkise tâbi tutulacaktır.

Maamafih Şikago Belediyesi'nin bu kararı vaziyeti mahsus derecede ıslah etmemiştir. Filhalka birinci derecede para büranı, ikinci derecede de para

büranının neticesi olarak varidatın tahsil edilememesi yüzünden memur maaşları iki aydan beri verilememiştir. O derecedir ki bilhassa belediyeye tâbi mekteplerin muallimleri belediyeye müracaat ederek:

— Başka bir iş aramak için terki vazife etmek mecburiyetinde kalacaklarını söylemişlerdir.

Belediye reisi:

— Mümkün, biz de çaresiz mektepleri kapatırız, cevabını vermiştir.

Belediye Reisi Anton Cermakın bu sözü gazetelerde intişar edince talebe velileri telâşa düşmüşler ve derhal belediye reisini bularak sormuşlardır;

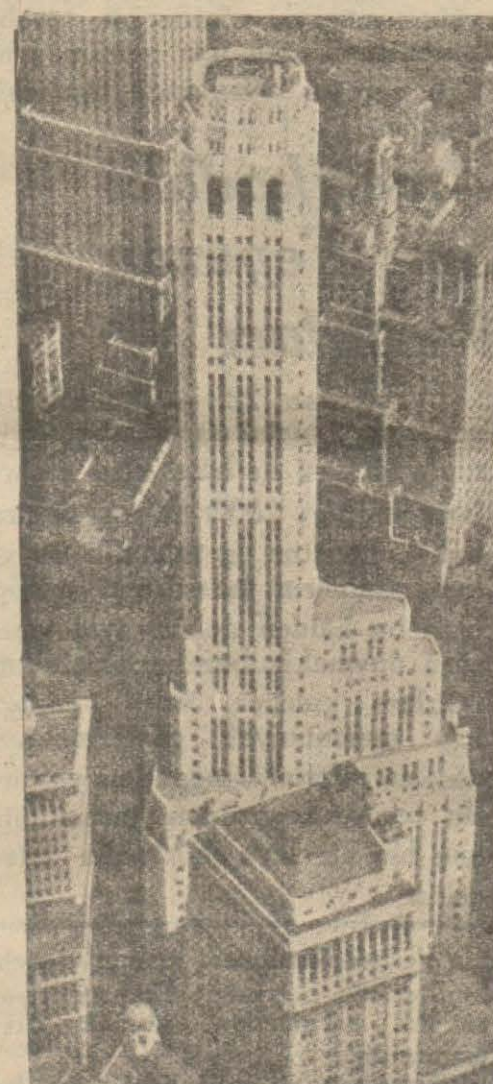
Belediye Reisinin Cevabı:

Her Akşam Telsiz

İle Ders Vereceğiz.

Çocuğunuz

Takip Etsin

— Doğru mu?

— Evet!

— Bu halde biz ne yapacağız?

Anton Cermak bir saniye durmuş, sonra:

— Telsiz telefonla serbest dersler vermeyi düşünüyoruz. Çocuğunuz bu dersleri takip ederse tahsilinden geri kalmış olmaz, demiştir.

*

Şikago belediyesi şimdi varidatın asgarî masrafla tahsili için yeni bir sistem aramakla meşguldür. Bu hususta bir ihtisas komitesi teşkil edilmiş, fakat ayrıca hususî şahıslar tarafından da kendisine birçok teklifler yapılmıştır. Bu teklifler ayrı ayrı ettkik edilecek ve içinde hakikate faydahsı görülecek olursa sahibine mükâfat verilecektir.

İktisadî Bahisler

İhlamur
Ve Çay
Rekabeti

Yerli malı cereyanı ilk başladığı günler, çok iyi hatırlarız ki, çay yerine ihlamur istihlâki hususundaki teşebbüs etrafında kesif

bir taraftar kütlesi teplanmıştı. Cereyanın ciddiyeti karşısında çayı bırakıp ihlamur bardağına sarılanların adedi birdenbire fazla laştı ve tabii ihlamur fiatleri de

hayli fırladı. O günden bugüne H. Şevket B. kadar geçen müddet zarfında çay münkirlerinin veya ihlamur âşıklarının çoğalıp eksildiğine dair bir şey söyleyemiyecemiz. Çünkü elimizde muntazam veya gayrimuntazam bir istatistik cetvelimiz yoktur. Fakat yerli malı propagandası karşısında ihlamur aleyhtarları tiryakilerinin bir iddiası el'an hatırlımadır. Diyorlardı ki:

— İhlamurda çay lezzeti, çay çeşnisi yoktur. "

Şimdi size haber verelim ki, bir müteşebbis, ihlamuru ıslah etmek için hayli uğraşmış ve ihlamura çay çeşnisi vermeğe, kendi iddiasınca, muvaffak olmuştur. Bu zat bize bir parça ıslah edilmiş ihlamur nümunesi getirdi. Hakikaten çok iyi tanıdığımız ihlamuru hayli değişmiş bulduk.

Fakat Hasan Şevket Bey ismindeki bu zat diyor ki:

— İhlamur memleketimizin birçok yerlerinde Allah vergisi olarak kendiliğinden bol bol yetişmektedir. Ben senelerdenberi ihlamuru ıslah etmek, ona nefis bir lezzet vermek için uğraştım ve nihayet muvaffak oldum. Fakat sermayem müsait olmadığı için bu sahada maalesef müstahsil vaziyete geçemiyorum. Eğer millî menfaetimizi düşünerek bu iş üzerinde geniş miyasta uğraşsaksak çay denilen ecnebi metama hiç ihtiyacımız kalmıyacaktır. Bu suretle memleket her sene iki milyon lira kazanmış olacaktır. Bize kalırsa bu teşebbüs bir defa tetkik edilmelidir.

Ruslar
İskambili
Kaldırıyorlar

Moskova, 22 — Sovyet Hükümeti, şimdiye kadar iskambil kâğıtlarının din aleyhinde yaptığı propaganda için müessir bir silâh olarak kullandıktan sonra şimdi iskambil kâğıtlarını ortadan kaldırmak istemektedir.

Çünkü, iskambil kâğıdı, para ile kumar oynayanlarda bir servet toplamak hırslı ve arzusunun uyandırmaktadır. Bu ise Sovyetlerin prensipine mugayirdir. Esasen iskambil oyunları talih oyunu addedildiği için bu noktadan da zararlı addedilmektedir. Halbuki gataranç oyunu terviç ve tamim edilmektedir. Çünkü bu oyunda neticenin kazanılması daha ziyade oyuncuların maharet ve dirayetine bağlıdır.

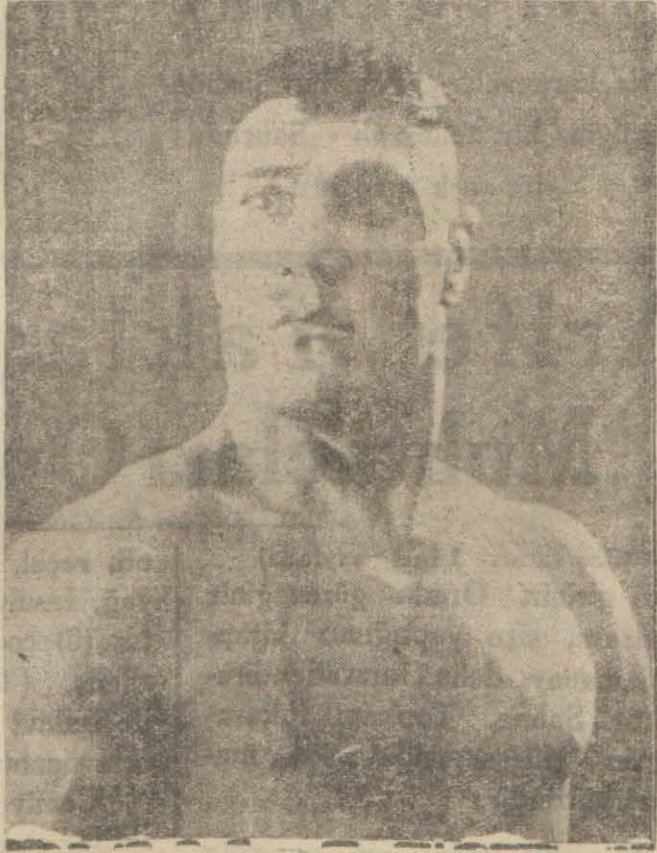
Matbuat Balosu
9 Şubat 932
MAKSİMDE

Amatör, Profesyonel Meselesi Sporcular Arasında Yeni Bir Münakaşa Daha Açıldı

Los Angeles olimpiyatının yaklaştığı bu günlerde aylardan beri uyuklayan spor şubelerinde şayanı hayret bir faaliyet başladığını görenler evvelâ şaşırıldılar. Fakat sonradan iş anlaşılınca ve maksat belli olunca yine ümitler keşildi.

Son zamanda ortaya alaturkacaların amattörlüğü meselesi çıkarıldı. Mıntaka merkezi bir tebliğ neşrederken senelerden beri para alarak

Amerikaya seyahat vesilesi addolunmak istenilen pehlivanlarımızdan Urfalı Salih Pehlivan

güreşmiş olan pehlivanların amattör addolunamayacaklarını resmen ilân etti. Nedenise, alaturkacaların amatör olduklarını can ve gönülden müdafaa edenler telâşlandılar.

Alaturkacaların amatör olduklarını müdafaa edenler, noktai nazarlarında haklı olduklarını göstermek için, yeni açılan bir şubeye, serbest güreş şubesine müfit olabilecek uzuvları profesyonel addetmek suretile henüz inkişaf etmemiş olan serbest güreş şubesine suikast yapıyorlardı.

Bu tarzdaki münakaşalar hâlâ devam etmektedir. Mıntaka ile Haliç klübü idarecileri arasında çıkan bu telâki ihtilâfi Güreş Federasyonuna intikal etti.

Mıntaka resmen Federasyona sormuştur. Alaturkacaların amatör veya profesyonel addolunmaları hakkında sorulan suale henüz cevap vermemiş olan federasyon muhitinde bu meseleye büyük bir ehemmiyet atfedile-

ceğine dair hariçten bile sezilen bir kaynaşma vardır.

İşin içyüzünü bilmiyenler için aylardan beri uykuda olan federasyonun bu telâşlı hali belki hayra alâmettir. Fakat bir de bütün bu faaliyetin Amerikaya seyahatten başka birşey olmadığını hissedenlerin sukutu hayalleri vardır.

Şu göz önünde dönen işlere bakıp ta Türk sporu namına tesir duymamak kabil midir?

Her Olimpiyat arifesinde teprenen kuvvetler karşısında derin bir ümitsizliğe düşmemek imkânı yoktur.

Şaşıyoruz bu hususta telâş edenlerin cesaretine!...

Her biri lâakal beş sene para alarak güreşmiş pehlivanların amatör olduklarına dair olimpiyatlarda yapılması mutad yemin merasimine, arkasına halis profesyonelleri takarak çıkmayı göze alabilecek insanların cesareti aklımızın alamıyacağı bir şeydir.

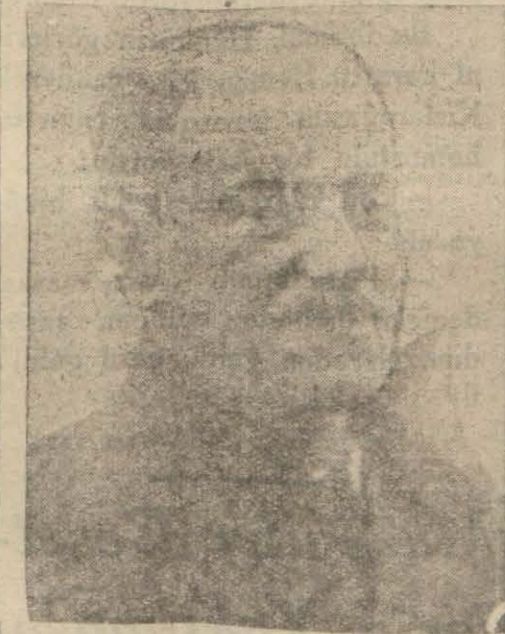
Klüplerde Dargınlık Doğru Değil

Geçenlerde bir çatı altında toplanmak kararla ittifak eden (Vefa) ve (Kumkapı) klüpleri filhakika yeni bir unvan altında birleştiler. Bu kararı biz memnuniyetle gördük.

Çünkü (Kumkapı) bir atlet ve güreş klübü idi. (Vefa) ise daha ziyade futbolde varlık gösteren bir spor teşekkülü idi. İki teşekkülün birleşerek her cepheden kuvvetlenmeleri şüphesiz ki spor hayatımızda hayırlı bir işarettir. Fakat, bu birleşme hâdisesinden sonra eski (Vefa) klübünün bazı ileri gelen uzuvları ihtilâflı kalan noktaları mevzuu bahsetmişler, bunların halledilmesini ileri sürmüşlerdir.

Hatta işittiğimize göre, bu münakaşalar, tekrar ayrılmak gibi bir cereyanın uyanmasına bile sebep olmuş.

Her ihtilâf için makul bir hal çaresi bulunmak mümkün olduğu halde, bu münakaşalar o kadar uzamış ki nihayet hiç arzu edilmeyen kararlar bile verilmiş.

Emektar sporculardan
Saim Turgut Bey

Kararı kısaca hulâsa edelim: Eski Vefanın emektarlarından Saim Turgut Bey klüpten ayrılmak gibi garip bir vaziyet karşısında kalmıştır.

Diyoruz ki: Münakaşayı böyle bir neticeye vorduracak kadar uzatmak ne kadar doğru değilse emektar bir uzvun ayrılmasına karar vermek de o derece hatalıdır.

Arzumuz, yeni teşekkülü her zaman kuvvetli görmektir. Bu sebeple hataların derhal tashihini bekliyoruz.

Cezası Affedildi

İzmir (Hususî) — Evvelce hakkında iki sene boykot kararı verilen Altay klübünden Hasan Beyin cezası affedilmiştir.

İsveç Millî Takımı

İsveç millî takımı 4 Şubatta Londrada iki mühim müsabaka yapmak üzere hareket edecektir.

Bağırırken Öldü

Sidneye yapılan mühim bir futbol maçı esnasında "Bakley", isimdeki tribün memuru kendi takımı lehine bağırırken düşmüş ve ölmüştür.

Dünkü Lik Maçları Beşiktaş Birinci Devreyi Muvaffakiyetle Bitirdi

Dün Taksimde yapılan maçlardan bir intiba

İstanbul mntakasının resmî lik maçlarına dün Taksim stad-yomunda devam edildi.

İlk maçı Beylerbeyi - Hilâl oynayacaktı. Her iki takım da maça gelmediğinden bu müsabaka oynanamadı.

İkinci maç Anadolu-İstanbulspor ikinci takımları arasında oynandı. İki takım mütevazın bir oyundan sonra 0-0 berabere kaldılar.

Üçüncü maçı Beşiktaş-Beykoz klüplerinin ikinci takımları oynadı. Bu oyun canlı ve her iki takımın mütevazın oyunu ile devam etti. Beşiktaş daha ağır bastığı için 2 - 1 kazandı. Dördüncü maçı İstanbulsporun birincileri ile Anadolunun birincileri oynadılar.

Oyun İstanbulsporluların rüzgâr altındaki hücumlarıyla başladı. Hâkimiyetlerini gittikçe arttıran İstanbulsporlular birinci gollerini yapmak için gecikmediler. Bu ilk golden sonra penaltıdan ikinci golü atan sarı siyahlılar üçüncü gollerini Salâhattinin bir şütle kazanarak birinci devreyi (3-0) bitirdiler.

Birinci devrede rüzgâr altında oynadıkları halde hâkimiyeti tesise muvaffak olmuş olan İ. sporluların ikinci devrede rakiplerini daha ziyade sıkıştıracakları bekleniyordu.

Oyun tekrar başladığı vakit bu ihtimal tahakkuk etmedi.

Tecrübe Güreşleri

Dün Beyoğlu Furka Merkezinde tecrübe güreşleri de yapılmış, ümit veren neticeler alınmıştır.

İstanbulsporlular bu devrede garip bir beceriksizliğe düşerek birçok gol fırsatlarını kaçırdılar.

Oyunun sonlarına doğru Salâhattin şahsî gayretile takımın müessir oluşunu temin etti ve biribiri üstüne iki gol atarak İ. Sporun galibiyet gollerini beş çıkardı.

Beşiktaş-Beykoz maçı

Bu son oyundu. Maçın ehemmiyeti bilhassa İstanbul şampiyonluğunu aşağı yukarı temin etmesi itibarile olduğca büyüktü.

Böyle nazik bir oyuna geçen haftaki beraberlikten iyi ders almış olarak dikkatli çıkan Beşiktaşlılar maça başlar başlamaz ahenkli akımlarla rakip kaleye doğru inmiye başladılar. Oyun mütevazın bir şekilde devam ederken Beykozlular aleyhine bir penaltı oldu. Bu ceza vuruşunu gola tahvil eden Beşiktaşlılar birinci gollerini yapmış oldular. Bu golü müteakıp bir penaltıdan daha istifade eden Beşiktaşlılar ikinci gollerini de attılar.

Bu iki gol Beykoz takımının gayretini iki misline çıkardı. Kuvvetli rakipleri olan Beşiktaşlılara karşı düzgün ve canlı oynamaya başhyan Beykozlular bir müddet hâkimiyeti bile ele aldılar.

Maç mütevazın bir şekilde devam ederken devre bitti. Bu devre Beşiktaşlıların lehine (2-0) bitti.

İkinci devre oyun biraz sert başladı. Bu devrede de ilk devredeki hızlarla oynayan Beykozlular sağ açıkları Bahadır vasıtasile ilk gollerini yaparak (1-2) vaziyetine girdiler.

Beykozun bu golünden sonra Beşiktaş ilk zamanlardaki hâkimiyeti tekrar tesise muvaffak oldu. Beşiktaş merkez muhacimi Şükrü takımının hâkim oynadığı sıralarda isabetli bir şütle kulübünün üçüncü ve son golünü de yaparak oyun (3-1) Beşiktaşın galibiyetile neticelendi. Bu maçı kazanan Beşiktaş lik maçlarının birinci devresinde şampiyonluğu emniyete almış bir vaziyete girmiştir.

Voleybol Müsabakaları

Dün İstanbul mntakası resmî voleybol şampiyonasına başlamıştır. Galatasaray klübünün merkezinde dört takım karşılaşmışlardır. Birinci maçı Süleymaniye - Topkapı arasında olmuş ve Süleymaniyeliler 15 - 1, 15 - 2 ile maçı kazanmışlardır. İkinci müsabakada İstanbulspor-Eyup arasında yapılmış, İstanbulspor 15-8, 15-6 galip gelmiştir.

Kadıköy Maçları

Dün Kadıköyünde de bir kaç müsabaka yapılmıştır. Fener ikinci ve Eyüp birinci takımları arasındaki maçı 2 golle Fenerliler, Fener B. takımı ile Pera arasındaki müsabakayı (2 - 3) Perahlılar kazanmışlardır.

Bundan sonra yapılan fener birinci ve İtalyan takımları müsabakasını da (14) golle Fenerliler kazanmıştır. İtalyanlar (3) gol atabilmişlerdir.

Balkan Kupası Fiküstürü Hazırlandı

İstanbul, 23 (A. A.) — Bu sene Belgratta yapılacak Balkan kupası müsabakalarına ait fiküstür tenzim edilmiştir. Buna nazaran müsabakalar şu şekilde cereyan edecektir.

25 Haziran	Cumartesi	Türkiye - Romanya
25 "	"	Yugoslavya - Bulgaristan
26 "	"	Pazar
26 "	"	Türkiye - Yunanistan
28 "	"	Sa.
28 "	"	Yunanistan - Romanya
28 "	"	Türkiye - Bulgaristan
30 "	"	Perşembe
30 "	"	Yugoslavya - Yunanistan
2 Temmuz	Cumartesi	Bulgaristan - Romanya
2 "	"	Türkiye - Yugoslavya
3 "	"	Pazar
3 "	"	Yunanistan - Bulgaristan
3 "	"	Yugoslavya - Romanya

Ankara Mntakasında

Ankara, 23 (Hususî) — Ankara mntakası spor kongresi dün fevkalâde içtimamı yapmıştır. İçtimada, merkez ve idman heyetlerinin istifaları kabul edildikten sonra Mıntaka Riyasetine ittifakla Ajans Umum Müdürü Muvaffak B. namzet gösterilmiştir.

BÜYÜK TARİHİ TEFRIKAMIZ

ŞEN GÖNÜL

— 86 —

Köleler, yere kapanıp kalkarken o, yürüdü, odasına girdi, kürkünü ve kavuğunu atıp, pa-buçlarını çıkarıp muhteşem yata-ğına uzandı. Elindeki kâğıdı ba-zan gülerken, bazan düşünerek tekrar okumaya koyuldu. Mektup şu şekilde idi.

"Zalime lânet, mazlûma hür-met. Rabbin emri budur. Edirne kadısı ve Bostancıbaşı zalim kişiler idi. Masumları cellât eline vermek istiyorlardı. Allah, iki kulu-nu gönderdi, onların elile zindan kapılarını açtı, mazlûmlara necat yolunu gösterdi. Yine o iki kul, ölümden halâs bulan masumları kuvvetlendirdi, zalimleri terbiye etti. Kadı da, Bostancıbaşı da, yarıdakçuları da ah ve enin için-dedir. Çünkü kimi hadım edil-miştir, kimi aylara yem yapılmıştır. Sen ey Selimin oğlu Murat, Edirne sarayında ay-lar elile ceza gören Bos-tancıbaşının halinden haber aldın mı? Zalim Mollanın zulme nasıl tövbe-kâr edildiğini duydun mu? Padişahların gözü görme-lidir, kulakları işitmelidir. İşte biz seni bu vak'ardan ağah ediyoruz. Cezalarını gören zalim-ler Edirnededir, Allahın lûtfuna eren mazlûmlar da kande ise İstanbula varıp Sipah hanına konuk olacaktırlar. Kendilerini görüp sor, öğren ve ibret al, vesselâm !"

İmza çift idi: Baba Murat, Baba Hızır!..
Üçüncü Murat, Edirne Mol-lasının nasıl hadım edil-diğini, Bostancıbaşının ne şekilde aylar eline düşürüldü-ğünü anlamak için enikonu sa-bırsızlanıyordu. Haber verilen hâdiseler, kendisine pek rakik ve pek dakik gelmişti. Hele o hâdiselere hayalen şekil verdikçe kahkahaları ayyuka varıyordu.

Güzel Türkçemizde, bir şey bekleyişte hissolunan üzücü hele-canı tasvir için mevzu çok kuv-vetli bir tabir vardır; Sabahı veya akşamı ipe çektim, derler. Sultan Murat işte o vaziyette idi ve sabahı ipe değil urganla çe-kiyordu. Nihayet gün doğdu, umumî hayat başladı. Hünkâr da vakit geçirmek için, Kubbealtı müzakerelerini dinlemeye gitti.

Malûm olduğu üzere onlar, padişahlar, gündelik işler hakkın-da vezirler, kazaskerler arasında cereyan eden müzakereleri, Kub-bealtına açılan bir kafesten din-lerlerdi. Yüzlerini millete göster-mezlerdi. Bugün, zencirle örülü kör bir göz gibi Topkapı sarayın-ın bir kenarında kararıp duran o kafesli pencere, hünkârlar zih-niyetinin çirkin bir abidesidir. Onlar, sun'î bir yükselişle kendi-lerini daima milletin fenkinde gördüler ve yere inmek bilmiyen sersem bir karakuş gibi yüksek-te görünmek istediler.

Üçüncü Murat ta bu küstah

Söyle bire siyahî, bu kâğıdı kim getirdi?

gafletle malûl idi, müzakereleri kafes ardından dinliyordu. Lâkin o günlük dinleyiş, anlayışlı bir şey değildi. Bakar körlerin gök-lere göz çevirmesini, sağrıların dalgalara kulak verişini andırı-yordu. Çünkü dalgındı ve ikide bir "Baba Murat, Baba Hızır", imzalı mektubu gözden geçiriyordu. Sadrazam Macar seferinden mi bahsediyordu, İran

Bizim Daktilo

Şark Yıldızı Selma Hanımın hatıratı pazar günü nihayet bulacaktır. Lezzet ve alâka ile takip olunan bu hatıra silsilesinin yerini: BİZİM DAKTİLO işgal edecektir. "Bizim Daktilo", Kevser Hanım'dır. Hergün yolda gör-düğümüz hassas, ince daktilo.. Kevser Hanım, size başından geçen on senelik maceralarını anlatacaktır. Öyle maceralar ki, hayatın teması etmedik hiç-bir noktasını bırakmıyor. Şark Yıldızı Selma Hanımın mace-ralarından daha sürükleyici, zevkli ve canlı bir hayat...

karışıklıklarını mı anlatıyordu? Kazaskerler katle mi, recme mi hüküm veriyorlardı? Defterdar Efendi, parasızlık beliyesini mi teşrihe çalışıyordu?.. Hünkâr, bunların hiçbirini görmüyor ve duymuyordu. Yalnız kadınlara sünnet takkesi giydiren, Bostancı başıları aylara yem yapan adamları düşünüyordu. Onları görmek ve yaptıkları işi, kendi ağızla-rından dinlemek için mecnun bir iştihak besliyordu.

Fakat öyle olduğu, Kubbe-altı vezirleri has mutfaktan çıkarılan yemekleri yiyip dağılımıya hazırlandıkları halde henüz kim-seler gelmemişti. Acaba gece

İYİ KRİSTAL VE PORSLER MERAKLILARINA

Züccaciye, Kristal ve Porslen üzerine hediyeelik pratik ve zengin çeşitleri İstanbulda Bahçekapıda (Orozdi - Bak) karşısında 9 numara-lı yeni tesis edilen SAMUEL PIN-HANS ticarethanesinde cidden son derece tenzilâthi fiatlerle mevkii fûruhta vaz edilmiştir.

Bu mağazanın züccaciye, kristal ve porslen üzerine zengin ve mün-tahap çeşitlerini görmelerini muhte-rem kardeşimize tavsiye ederiz.

verilen emir, yerine mi getirilme-mişti? Hünkâr, buna ihtimal vermiyordu. Çünkü en manasız emirlerinin bile hemen infaz olu-nacağını biliyordu. Ohalde bu gecikmenin sebebi ne idi? Anla-şılmıyan bir vasıta ile Kızlar-ağasına gönderildiği söylenen bu mektup bir lâtife, kaba bir istihza mı idi? Edirne'de o hâdiseler cereyan etmemiş te kendisiyle eğlenmek için mi böyle mektuplar uyduruluyordu?

Bu ihtimal, Hünkârın gözleri-ni kararttı. Hemen içeri çekilerek Kızlarağasını huzuruna çağır-ttı, homurtulu bir sesle sordu:

— Bu kâğıt nice geldi, hikâ-ye et!

— Piştahatın (yazı masası demek) üstünde buldum, şaşır-dım. Nereden geldi, nasıl geldi? Bilen yok!

(Arkası var)

Museviler Ceset- lerin Yakılmasını İstemiyorlar

Kudüs (Hususi) — Musevi Başhahamlığı neşrettiği bir beyan-namede, ölümlerin yakılmasının Musevilik dinine muğayir oldu-ğunu söylemiş ve yakılan ceset-lerin küllerinin Musevi mezarlık-larına ve mukaddes yerlere dökülmesini menetmiştir.

Hâdisenin sebebi şudur: Ge-çenlerde vefat eden Deyli Kro-nikle muharriri Grünberg vasi-yetnamesinde cesedinin yakılarak küllerinin "Cebeli Zeytin", me-zarlığına serpilmesini istemişti. Kudüs Başhahamı, bu emri bu vasiyet üzerine vermiştir.

Zeytinyağı Fiatleri Düşüyor

On beş gündenberi zeytinyağı ve sabun fiatleri düşmektedir. Sebebi bu sene İspanyada bol mahsul olduğundan memleketi-mizden harice fazla zeytinyağı ihraç edilmemesidir. Onbeş gün evvel toptan 65 kuruşa satılan en iyi zeytinyağları bugün piya-sada 45 ve 58 kuruşa satılan iyi cins sabunlar ise 37 kuruşa satılmaktadır.

BU AKŞAM GLORYA'da

ELEN RİCHTER, THEO SHALL ve "Anna Christie", Greta Garbo'nun sahne arkadaşı PUFFY tarafından temsil edilen ilk büyük sergüzeşt filmleri

TUNUS HAYDUTLARI

Nis karnavalı - Nis havalisinde çilgin bir tenezzüh - Sahrada bir aşk macerası

Arife Yaklaştı Muhtaçları Onutmayın

(Baş tarafı 1 inci sayfada) içeri giriniz. Orada göreceğiniz manzara, size yaptığımız hitap-taki manayı daha kuvvetlendire-cekler. Sahne, Topkapı Fıkara-perver Müessesesidir, söz mu-harririmizindir:

" — Bir kadın altı çocuğıle doktorun odasına girdi. Bayram-lık elbise alacak çocuklar dok-torun odasında sıralanmışlardı. Ayaklarında uzun pazen donlar, sırtlarında yamalı elbiseler var. Yarım ayakkabıların içindeki yırtık çoraplardan kıp kırmızı ayak parmakları görünüyordu... Çocukla-rın üçtünün sırtında mavi bir el-bise bozuntusundan yapılmış hur-kalar mevcut. En küçükleri annesinin kucağında. Diğer-lerinin de hemen aralarında birer yaş fark var.. En büyük-leri yedi yaşında bir erkek çocuk..

Altı çocuklu anne yalvarıyor:

— Bayramlık elbise için..

—Evet altı çocuklulara vere-ceğiz. Fakat bu küçük mektebe gidiyor mu? Mektebe gitmezse veremeyiz.

Anne çocuğunu okuttuğunu söylüyordu. Fakat yedi yaşındaki küçük hemen itiraz etti:

— Doktor Bey amca, annem beni mektebe vermedi. İmam Efendi evde okutuyor.

Doktor kadına kat'î bir ihtarda bulundu:

— İmam Efendi filân bilmem. Çocuğunun mektebe kaydedildi-ğine dair kâğıt getirmeden bir-şey alamazsın. Bıktık bu imam efendilerden. Paradan bahsetme, çocuğuna mektep için lâzım olan defter, kitap ne lâzımsa biz ve-receğiz. Haydi bakalım...

Cemiyetin Bir Senelik Faaliyeti

Topkapı muhitinin velinimeti olan bu cemiyet, bir sene zarfın-da çok büyük işler görmüştür. Cemiyete (931) senesi zarfında (2498) çocuk hasta müracaat etmiştir. Bu çocuklara meccanen bakılmış, bedava hastanelere konulmuş, kendilerine lâzım olan ilaçlar verilmiştir.

Geçen sene zarfında (176) çocuğa elbise, ayakkabı, kas-ke, çorap verilmiştir. Çocuğuna bakamayacak vaziyette olan (16) anneye bir senedenberi şeker, pirinç, un, nişasta, kömür veril-miştir. Bundan başka bu civar-daki fıkara halka (12) koyunun

eti, reçel, peynir, portakal, şeker, yağ, fasulye, patates dağıtılmış-tır. (6) çocuk hastanelere gönde-rilmiş, (16) çocuk ultraviyole ile tedavi edilmiş, (5) çocuk ve-rem hastanesine konulmuştur.

Cemiyet bütün bu yardımlarla iktifa etmiyerek işsizlere iş bul-muş, çocukları mektebe koydur-muş, bu mntakadaki (40) ma-halledeki hakiki muhtaçların bütün ihtiyaçlarını tatmine çalış-mıştır. Bu müessese, Topkapı sakinlerine, gıda, sıhhat, tahsil, hayat veren bir müessesedir.

Sabah

İki Fabrika

Romanyalı Ve Lehli Tacir- lerin Yeni bir Teşebbüsleri

Romanyalı tacirlerden mürek-kup bir şirket şehrimizde bir laboratuvar âleti fabrikası açmak üzere teşebbüslerde bulunmaya başlamıştır. Bir Leh şirketi de itriyat ve kozmetik fabrikası aç-mak istemektedir. Bu gibi teşeb-büslere bilhassa son aylar zarfın-da fazlaca tesadüf edilmektedir. Ezcümle bazı Alman sermayedar-larının da muhtelif eşyaya ait şehrimizde fabrika tesis etmek istediklerini evvelce haber ver-miştik.

Dericilik Sür'atle İnkişaf Ediyor

Yerli mallara karşı gösterilen rûğbet, her sahada olduğu gibi memleket dericiliğinin de yüzünü güldürmüştür. Tahkikatımıza gö-re dericilik sanayiimiz son za-manlarda oldukça inkişaf gös-termiştir. Bu hususta şu rakamlar bize açık bir fikir verebilir:

1915 senesinde Türkiye'de 13 fabrika vardı. Bunların (11) ta-nesi İstanbulda, diğerleri İzmirde idi. Bu fabrikalar kuvvei muhar-rike istimal eden fabrikalardır. İşçi adedi (1270) ve imalât mik-tarı ise 1,565,161 kilo kösele, (208,775) kilo vaketa idi.

Bugün ise imalât miktarı (5,5) milyon kilodur. Fabrika adedi ise (28) i İstanbulda, (5) i İzmirde olmak üzere (33) tür.

Raşit Rıza Tiyatrosu

Şehzade başında bu akşam saat 21,30 da Aktör kim? Piyas 4 perde 1 tablo

İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatrosu

Bu akşam saat 21,30 da SÜT KARDEŞLER Koro'di 3 perde

ABDÜLHAMİDİN SON GÜNLERİ

Abdülhamit, Kardeşi Sultan Reşadın Hastalığını Merak Ediyor...

Padişahların Hastalığını Gizlemek Âdettir, Diyor

NAKLİ ZİYA ŞAKIR

Her hakkı mahfuzdur

— 210 —

Abdülhamid'in bacaklarını arasındaki kaşıntı devam ediyor. Doktor bugün arap sabunu ile kükürt merhemi tertip etti.

17 Haziran 331

Müşfika Kadınefendi yine birdenbire hastalandı. Birdenbire başlayan bir gaseyan ve diyare-den sonra bir baygınlık geldi.

Abdülhamit, büyük bir endişe ve telâş içinde derhal doktora haber gönderdi. Doktor geldi, muayene ederken Abdülhamit mütemadiyen - Fransızca olarak - soruyor:

— Aman doktor Bey.. Kalbine bakın.. Ben ondan şüpheleniyorum. Sakın kalp hastalığı olmasın.

Doktor, tekrar tekrar Kadınefendinin kalbini muayene etti ve endişeyi mucip bir şey olmadığını söyledi.

28 Haziran 331

Doktor bugün yine geldi. Kadınefendiyi tekrar muayene etti. (Fartı semane) ye istidat gördü. Biraz hareket, biraz da rejim tavsiye etti. Kadınefendi gideceği zaman Abdülhamide dönerek:

— Ben esasen perhiz yapıyorum. Fakat, Sultanefendi (Ayşe Sultan demek istiyordu) perhiz tutmuyormuş. Gittikçe de şişmanlıyormuş. Doktor Bey, işi olmadığı bir gün gitse, kendilerini görse de biraz nasihat verse..

Dedi. Saray adap ve teşrifati mucibince her kim olursa olsun kadınların doğrudan doğruya bir yabancıya hitap etmesi âdet olmadığından Abdülhamit, kadınefendinin bu sözlerini sanki bir başka lisan ile söylenmiş te kendisi tercümanlık ediyormuş gibi aynen doktora söyledikten sonra, Kadınefendiyeye döndü:

— Pek iyi olur.

Dedi.. Kadınefendi odadan çıkarken Abdülhamit, arkasından baktı. Derin derin içini çekerek:

— Şu kadını çok severim, o da beni sever. Küçük bir rahatsızlığımı bile hissettiğim zaman okadar müteessir oluyorum ki..

Dedi.

Ve sonra.. yine uzun uzun harpten ve siyasetten bahsederek:

— Hulâsa; dedi. Abvali çok fena görüyorum. Allah bilir, kendi nefsimi hiç düşünmüyorum. Ben artık yaşımı başımı aldım. Yaşayacağım kadar yaşadım. İyi gün gördüm. Kötü günler geçirdim. Bu, ayrı mesele... Fakat

Kaçak et almayınız.

Parça et almayınız

Çünkü hastalıklıdır.

dünyanın bu halini gördükçe çok müteessir oluyorum.

19 Haziran 331

Abdülhamit, Rasim Beyi (Mabeyn) e gönderdi. Biraderi Sultan Reşadın hatırım istifsar ettirdi.

Bugün uykusuzluktan şikâyet ediyor. Âdeta sersem gibi bir halde. Bunun da sebebi, dün gece hiç uyuyamamasıdır.

Dün akşamdan itibaren bu civardaki kışa sevkîyatı başlamıştı. Askerin ve nakliye arabalarının geçişi, sabaha kadar sürdü. Sarayın arkasından geçen kışın bazıları:

Vatan bizim canımız

Feda olsun kanımız

Marşını, bazıları da yanık yanık köy şarkılarını söylüyorlardı. Bunlar, bütün harem halkını müteessir etti: Kadınlar, hıçkırıkla ağlıyor.. Abdülhamit te içini çekerek:

— Ben asabi bir adamım.. Böyle şeylere dayanmam.

Diyor ve gözlerinden yaşlar sızıyordu.

26 Haziran 331

Rahatsızlığının devamına binaen Sultan Reşadın (Hırkai Saadet) alayına çıkamaması, Abdülhamidi çok müteessir etti. Bu tesiri tadil etmek için söylenen sözlerle şu cevabı verdi:

— Müteessir olmamak mümkün mü?.. Ne de olsa, biraderimdir. Allah geçinden versin, şayet kendisine bir (Emri Hak) vaki olursa, biz ne oluruz? Bakalım yerine gelecek zat bizim hakkımızda ne muamele yapar? Bunları düşündükçe çok mükedder oluyorum.

27 Haziran 331

Bugünkü gazeteler, Sultan Reşada ameliyat yapan ecnebi doktorların memleketlerine avdet edeceklerini yazıyorlardı. Abdül-

hamit, bundan da şu endişeye kapıldı:

— Dün birader (Hırkai Saadet) selâmına çıkamadı. Bugün de doktorlar memleketlerine avdet ediyorlar. Acaba hastalığı, ümit kesilecek derecede mi?.. Yoksa ameliyat yapılan yerler tamamile iyi olduda mı gidiyorlar? Bunları tabii en mahrem olanlardan başka kimse bilemez. Negredilen raporlara itimat etmemelidir. Markanda olan bir padişahın hastalığını saklamak âdettir. En ziyade beni düşündiren şey, biraderin fazlaca yaşlı olmasıdır.

1 Ağustos 331

Bugün, şeker bayramı. Abdülhamit, saraydakilerle bayramlaştı. Fakat neşesiz..

Düşman tayyarelerinin hastahaneyi bomba attığı Abdülhamit gazetedeki görmüş. Bu onun son derece asabiyetini tahrik etti.

— Medeniyet, bunu nasıl hazmeder.. Şu halde, harp meydanlarını bırakacaklar, harp ile hiç alakası olmayan şehirlere de taarruz edecekler demektir. İyi ki buraya kadar gelip te bize de bomba atmıyorlar.

Diyor.

(Arkası var)

Sinema Ve Tiyatrolar

ALKAZAR	— Hacı Murat
ALEMDAR	— İstanbul sokakları
ARTİSTİK	— Çanakkale
A S R İ	— Busa
EKLER	— Şekerim
ELHAMRA	— Şen müslüm
ETUVAL	— Haydut çarısı
FERAŞ	— Parlak bir rova
FRANSIZ TIYATROSU	— Zenciler turupı
GLORYA	— Tunus baydutları
HİLÂL	— Taç deviren canavar
KEMAL B.	— Yaşamın hayat
MAJİK	— 6 Numaralı ocak
MELİK	— Şen müslüm
MİLLİ	— Aşk hazretlatı
OPERA	— Çanakkale
ŞİK	— Küçük daktilo
ÜSKÜDAR HALE	— Şarlatan
KADIKÖY SÜREYYA	— Paris damları altında

Resminizi Bize Gönderiniz, Size Tabiatınızı Söylüelim...

61 M. ŞEHABEDDİN BEY:

Ağırbaşlı ve sessizdir, fiil ve hareketlerini, hususiyetini muhit ve muhabatından gizlemek ister, muhitindeki hâdisata lâkayt gibi görünürse de te-

cessüsle mütemayildir, gürültücü ve kavgacı değildir, sadeliği ve tevazuu tercih eder.

58 ŞÜKRAN H. : (Fotoğrafinin dercini istemiyor)

Asabi ve hırçındır. Herşeyi bilmek ve anlamak davasıdadır. Münakaşa ve iddiayı sever, rekabet hususunda fazla alâka gösterir, en iyi elbiseyi yapmaktan ve ica-

73 SEYFİ BEY; Zeki ve gir-

gindir. Çabuk karar verir fiil ve hareketlerinde acele vardır. Şakayı ve alayı sever, kafası yorucu şeylerden çabuk bizar olur, hayal ve eğlen-

ce mevzularından hoşlanır, esrarengiz hâdiseleri merak ve te-

cessüsle takip eder.

bında onu fedadan çekinmez, cömerttir, ikramcıdır. Şerefi uğrunda fedakâr olur. Kendisine ehemmiyet verilmesini ister.

Fotoğraf Tahlil Kuponunu

11 inci Sayfamızda bulacaksınız.

ŞARK YILDIZI

Holivuta Nasıl Kaçtım...

Yıldızlar Arasına Nasıl Karıştım?

73

YAZAN: Selma Z.

Derdemez kadıncağzı adeta deli gibi oluyordu. Birbiri arkasından:

— Beni minnettar ettiniz. Bahşinizi, bol bol vereceğim. Altı dakikaya kadar oradayım.

Sözlerini söyledi ve sanki kırakmış gibi bir telâşla mikrofonu kapadı.

— Sonra?..

— Elbiseleri ısmarladım. Be-geneceğinizden eminim. Dedğiniz şerait dairesinde tam üçte provaya gelecek.

Saate baktım. Daha epeyce vakit vardı. Bu vakit boş geçirmek istemedim. Ne olur, ne olmaz. Belki sonra vakit bulamam diye oturdum. Şu satırları yazdım.

★

— Allo.. Senmişin Çang..

— Evet.. Benim Selma.. Köşkte tuttum.

— Ne çabuk?..

— Bir tek sözle..

— Ya hizmetçiler?..

— Mis Cimson, iki hizmetçi,

bir sofracı, bir bahçıvan, bir ahçı ve bir de ahçıya yardım etmek için küçük kıza lüzum gösteriyor. Bunların hepsi yarın saat yedide köşkte bulunacak?..

— Peki amma, köşkün möble ihtiyacı?..

— Mutfağdaki tuza varıncaya kadar her şey hazır..

— Teşekkür ederim, Çang. Her halde yorgunsun.. Artık buraya gel. Akşama kadar dinlen. Gece, bir yere gideriz belki..

— Te ekür ederim Selma.. Hiç yorgun değilim. Bir iki saatlik daha işim var. Çabuk gelmeğe gayret ederim.

★

Tam saat üçte kapı çaldı. Ben, büyük salonda bir hesap işi ile meşguldüm. Alış geldi.

— Prova için geldiler.

Dedi. Esasen, bir numara yapıma karar vermiştim. Başımı hiç çevirmeden:

— Buraya gelsinler.

Cevabını verdim. Ve hiç vaziyetimi bozmadan masa başında öylece bekledim.

Arkam kapıya dönük olduğu için kaçıdan girenleri görmüyordum, fakat hissediyordum. Birer birer salona girdiler. Birçok kutular birbirine çarpıyor, paketlerin kağıtları hışırdıyordu. Bir iki dakika böylece durduktan sonra ayağa kalkarak birdenbire geri döndüm. Başta, Misis Valey, olmak üzere sıra ile dört kız duruyordu. Bunların üçü, o mahut Ermeni kızları idi. Öteki de kim olsa beğenirsiniz?.. Haniya şu, benimle kardeşi gibi dost olduğu halde (Türk) olduğumu öğrenir öğrenmez benden korkan ve beni ıslah etmesi için (Hazreti Mesih) ten duada bulunarak mektup yazıp kapımın eşiginden odama atan (Misis Morli)...

Halbuki ben bunu çağırma-mıştım. Şüphesiz bunun gelmesi garip bir tesadüf olacak.

Tuhafı nerede?.. Hiçbiri de beni tanımadı. İhtimal ki çehremde bir müşaheret bulmuşlardı. Fakat, o günkü vaziyetimle bugünkü halim arasında tabii hiçbir münasebet tasavvur olunamazdı. (Misis Valey), bana doğru yürüdü. Önünde durdu. Şatafatlı bir reverans yaptıktan sonra:

— Vel.. diye sözle başladı.

— (Şark yıldızı) tesmiye

olunan.. Sizin gibi istikbalî parlak.. bir yıldızın.. hizmetinde bulunmak şerefi.. Bilmem ki nasıl arz edeyim... Daima ve daima..

— Teşekkür ederim terzi hanım.. Kıymetli zamanınızı kaybetmeyiniz. Derhal prova yapalım..

Amerikalıların ahmağı, çok ahmaktır. İşte, bu kadın da bu sınıftandır. Beni sesimden bile

tanımadı. Yalnız dikkat ettim, Morli, dikkatle yüzüme baktı. Rengi solar gibi oldu. Düşündü ve gözleri, bir noktaya daldı.

Misis Valey bizzat prova ediyor, Ermeni kızları da muavenette bulunuyorlardı. Prova, bir saat kadar sürdü. Akşam saat sekizde elbiseler teslim edilmek üzere tekrar kutulara konurken elimi Misis Valey uzattım:

— Teşekkür ederim eski (patron) um.. Sizi buraya kadar yordüğüm için çok müteessifim... Nasıl? (Mis Klark) tan mektup almıyormusunuz?..

Der demez, Misis Valey, şaşır-dı. Sanki dilini yutacakmış gibi nefesini geri çekerek gözlerini açtı. Baktı, baktı, baktı, Mütamadıyen:

— Vel.. Vel..

Diyor, fakat bir türlü söyli-

Bizim Daktilo

Şark Yıldızı Selma Hanımın hatıratı pazar günü nihayet bulacaktır. Lezzet ve alâka ile takip olunan bu hatıra silsilesinin yerini; BİZİM DAKTİLO işgal edecektir. "Bizim Daktilo", Kevser Hanımdır. Hergün yolda gördüğümüz hassas, ince daktilo... Kevser Hanım, size başından geçen on senelik maceralarını anlatacaktır. Öyle maceralar ki, hayatın teması etmedik hiçbir noktasını bırakmıyor. Şark Yıldızı Selma Hanımın maceralarından daha sürükleyici, zevkli ve canlı bir hayat..

yeceği cevabı bulamıyordu. Derhal başını Ermeni kızlarına çevirdim. Çehreme on rahim, en şefik bir mülayemet tavrı verdim. O tatlı Türkçemizin bütün inceliklerine riayet ederek:

— Siz nasılsınız bakalım vatandaşlar.. Belki unutmuşsunuzdur. Bizim Türkçede meşhur bir söz vardır. Eski dost, düşman olmaz derler. Bilmem, biz daha hâlâ bu söze riayet ediyoruz. Eminim ki sizde bunu ara sıra olsun hatırlarsınız. Sizden rica edeceğim.. Burada, sizin gibi vatandaşlar arasında eğer muavenete muhtaç olan kimsesiz çocuklar varsa bana bir listesini gönderin. Kendilerine arada sırada biraz yardım etmek istiyorum. Vakiâ, bu yardım pek fazla bir şey olamayacaktır. Fakat ne de olsa, eski hemşerilerimi düşündüğüme delâlet eder.

Kızlar, kıpkırmızı olmuşlar ve başlarını da önlerine eğmişlerdi. Söylediğim sözlerden hiçbir şey anlamıyarak yalnız bu sahneyi hayretle temaşa eden Misis Valey, şüphesiz aklında yeni bir nutuk düşünürken, sağ elim, iki el sarıldı. Bu, (Morli) idi. Morlunun siması, ağlamaya müheyya bir hal almıştı. "Sesi, tırtıye tırtıye:

— Beni affet, Mis Silva!

Dedi. Ellerimi uzattım. Kimsesiz zamanlarımda bana o kadar iyilikler eden bu kızın son yaptığı o büyük kötülüğü tamamen unuttuğumu gösteren bir tavır ile:

— Ben her şeyi affediyorum. Misis Morli.. siz yalnız, beni fenaliktan esirgemesi için dua ettiğiniz (Hazreti Mesih) ten af talep ediniz.

Dedi. Ve hepsini de yemek salonuna götürerek, daima hazır duran o nefis Çin çayından birer fincan çayla, sandoviç ve keykler ikram ettim.

(Arkası var)

TEMMUZ 1914

Umumî Harp Nasıl Patladı ?

Nakleden: H. R.

- 70 -

Yazan: Emil Ludvig

- Kızım Doktor: Semi Ekreme -

Baron Dö Vangenhaym Türkiye İle İttifakın Aleyhinde Çalışmıştı

Sırp olduğu halde Sırbistan'dan nefret eden Karadağa gelince:

Kıral Pariste, Viyanada pek çok Rus eshamı almıştır. Bu itibarla Rusyanın müttefiki olan mazlum kardeşlerin muavenetine aşk ve şevk ile geçiyor.

— Acaba ordusunun da yardımı ile borsada Rus kâğıtlarının piyasasını düşmekten vikaye edebileceği kanaatinde midir? Yoksa Rus kâğıtlarına okadar emindir ki onlar, elde edilen ordusunu feda edebileceğini mi düşünüyor? Mamaafih neticede:

— Harbi de, arazisini de, paralarını da kaybedecektir.

Yunanistan Kıralıçısı işbu temmuz ayında Berinde haşmetmeak biraderinde misafir idi. İmkarator ittifakı müsellese girmelerini teklif etti ve o zaman henüz vücut bulmamış olan bir Alman - Türk - Bulgar ittifakı ihtimalinden bahis açtı. Yunan Kıralı (Kostantin) bir gün evvelki düşmanı olan Bulgaristana yardım etmeyi razı olmadı. Kayser fena halde kızmakla beraber, madem ki vaz'ı mütehakkimesi meselenin hallini temin etmemişti, bu sefer manevi cihetten tuttu:

— "Şüphe yok ki bir cinayete kurban gitmiş olan babanın hatırası, seni katil Sırp'larla beraber yürümekten alıkoacaktır," dedi.

Yunan kralı yola gelirse gelecekti, gelmezse ittifakı müsellese tarafından doğrudan doğruya hücumu uğraması, ayı zamanda şahsi münasebetlerin de münkati olması ihtimali vardı. Halbuki hemşire hanım henüz Berinde İmparatorun sarayındadır.

Yunan Kıralı tesire kapılmadı ve bitaraf kalacağını teğrafla bildirdi. Almanların (Londra) da ve (Vaşington) da olduğu gibi (İstanbul) da da mükemmel bir sefirleri vardı. Gözlerine görmek perdesi gelen büyüklerin uyarıracak ihtarat temmuz 1914 te yalnız ve yalnız Vangenhaym ile Lichnowsky tarafından yapılmış ve Bendorff 1916 da diktatör olan Ludendorff tan dahi korkmamıştır.

Baron dö Vangenhaym Türkiye ile ittifakın aleyhinde çalışmıştır. Birçok güzel ve iyi vasıflarla mücehhez olan bu zat Alman diplomat enmuzecinin tam makusi idi. Berlin Türkiyeyi ittifaka sokmak esbabının tehiyyesini kendisine emreder, o' Berline aksini yazar, hatta Türkiye Harbiye nazırı kendiliğinden bu ittifakı teklif ettiği halde itiraz ettiğini bildirir. Kayser bu raporun hamışına şunu yazar:

"Boş, sefir hemen müzakere açsın, sonra iş yalnız başına yürür!..."

Zihin perişanlığı sırasında yazılan bu not ile Kayser kimse-nin reyini almadan bu Türk me-

Dört senelik harbin ilk nazarda bıraktığı hazin âsar

selesini, gûya, zaman on dördüncü Lui zamanı imiş gibi, başlı

Bizim Daktilo

Şark Yıldızı Selma Hanımın hatıratı pazar günü nihayet bulacaktır. Lezzet ve alâka ile takip olunan bu hatıra silsilesinin yerini: BİZİM DAKTİLO işgal edecektir. "Bizim Daktilo," Kevser Hanımdır. Hergün yolda gördüğümüz hassas, ince daktilo.. Kevser Hanım, size başından geçen on senelik maceralarını anlatacaktır. Öyle maceralar ki, hayatın temas etmedik hiçbir noktasını bırakmıyor. Şark Yıldızı Selma Hanımın maceralarından daha sürükleyici, zevkli ve canlı bir hayat...

başına halleder. Baron bunu kat'iyülmefat bir emir addeder,

ve kanaati hilâfına bir ittifak akteder ki her iki taraf için şemati mucip olmuştur. Bu ittifak iki âkit tarafın kudret ve satvetleriyle beraber inhilâl etmiştir.

Senelerdenberi İtalyanın ittifakı müsellesteki mevkii, birçok kimselere meçhul, sımsıkı kapalı üç kasa içinde uyuyan kâğıtların münderecatına müstenit idi. Hakikat halde İtalya, öte taraftan Rusya ile ve Fransa ile uyumuştur. Bütün İtalyan milletinin kini bizzat kendi müttefiki olan Avusturyaya müteveccih idi. Şayet Avusturya; atıldığı sergüzeşte, İtalyayı yanında muhafaza etmek kaydında idise, ihtiyat ile hareket etmek ıstırasında idi. Gerçi Viyana bir sene evvel Romadan Sırbistana karşı harbetmek istidadında olup olmadığını sormuş, fakat tıpkı Berlin gibi, Romadan da menfi bir cevap almıştı. Müdebbir ihtiyar San Giyulyansio Gioletti'nin yaptığı gibi, bu tehlikeye işaret ederek tahzir etmişti.

(Arkası var)

Dünyanın En Büyük Sirkı Yandı

Anvers, 14 (Kânunusani) — Sarrasini adını taşıyan ve Anvers limanında (20,000) metre murabai yer işgal eden Alman sirkı canı bir elin ika ettiği bir yangın neticesinde pek mühim bir zarara giriftar oldu.

Sabaha karşı, saat üç vardı: Sirkın elbise ambarının üzerinde bir alev sütunu yükseldi. Nöbetçiler derhal sirkın itfaiyesine haber verdiler. Son sistem bir otopomp ile işe girildi. Fakat alev tedricen dairesini genişletiyordu. Birkaç dakika gibi kısa bir zaman içinde 22 file ahır hizmetini gören bir daire tehdit altına düşmüştü. Hayvanlar ayaklarından zincirle bağlı oldukları için yerlerinden kımıldanamıyorlardı. Ateş etrafı ihata ettiği zaman delirdiler, bütün kuvvetleriyle ayaklarını çekmeye çalıştılar. Fakat içlerinden yalnız bir tanesi, en kuvvetli ve cüssece en büyük olanı kurtulabildi, alevi yararak çıktı.

Tam bu sırada sirkte çalışan

Hintli amele hayatları bahasına ateş içine atılarak fillerin bağlarını çözdüler. Yirmi hayvandan 9 tanesine birşey olmamıştı. Fakat on biri yanık içindeydi.

Ayagının bağı kendiliğinden çözülüp savuşan hayvana gelince, bu askeri sahaya dalmış, karanlıkta kocaman bir cismin ilerlemekte olduğunu gören nöbetçiler tarafından beş altı kurşun yemişi, geri dönmüş, karşısına bir duvar çıkmış, yaslınca duvarı yıkmış, önüne bir dere tesadüf etmiş, atlamış, karşı sahile çıkmış, hulâsa sabahleyin feci bir halde bulundu. Gerek bu hayvanın, gerek vücutları yanan diğer on bir tanesinin hayatlarından ümit kesilmiştir.

Zarar ve ziyan aşgari 4 milyon Fransız frangıdır. Bu paranın içinde fillerin kıymeti dahil değildir.

Zabıta tahkikata başladı. Zannedildiğine göre yangın, hizmetine nihayet verilmiş olan bir Almanın eseridir.

HİKÂYE

Bu Sütunda Hergün

Nakili: M. Feridun

Olüye Benziyen Adam

Leman bara giden dar merdivenleri çıktuktan sonra açık duran kapının eşiğinde durdu. Ayaklarının ucuna basıp yükselerek hafif ve mavimtrak bir duman içinde kalan masalara göz gezdirdi.

— Kimbilir?

Diye mırıldandı. Sonra içini çekerek bara devam eden kadınlara tahsis edilen masada her zamanki yerini işgal etti. Yanında oturan şişman kız dudaklarını boyamakla meşgulüdü.

— Sen hergün geç gelmiye başladın!

Diye söylendi. Leman bu sözleri isitmemiş gibi:

— Bugünlerde işlerim o kadar aksi gidiyor ki.. Diye söze başladı. Başına neler geldi bilsen... Evsahibi beni dışarı attı. Sandığım da vermedi. Sebebi malûm. Altı haftadır kira veremiyorum. Alçak karı alacağı olsun.. Ah, hangi birini düşüneyim? Felâket her taraftan yağıyor.

Çocuğa bakamadığım için bir kadına vermiştim. Ona her ay on beş lira gönderiyordum. Bugün para gecikti diye bana haber yollamış: "Çocuğu gelsin alsın, yoksa sokağa atarım," diyor. İnsanlık dünyadan kalktı mı bilmiyorum ki.. Ne yapacağımı şaşırđım. Şimdi kimse eskisi gibi para harcedemiyor. Ortalıkta para yokmuş..

Leman gözlerini kapadı ve bir an acı bir düşünceye daldı, sonra devam etti:

— Roza, bu akşam behemehal beş on kuruş kazanmağa gayret etmeliyim! Zavallı yavrum kim bilir ne halededir?

Gözleri tekrar barın içini araştırdı:

— Bu akşam kimseler yok.. Köşede gazeteciler var. Onlardan para çıkmaz ki.. Belki yine krediye içiyorlar.

Roza Lemanın kulağına eğildi:

— Duvar dibindeki masaya bak.. Dördüncü masa.. Gördün mü iki kişi oturuyor.

— Evet.

— Yüzlü bizden tarafa olanı buraya bakıp gülüyor. Ben adamdan anlarım. Bunlar paralı.. Bak, bak işaret ediyorlar, bizi çağırıyorlar..

Roza onlardan tarafa dönerek çapkın bir kahkaha salıverdi. Leman memnun, acele acele yüzüne podra sürüyordu. Roza kolunu dürttü:

— Haydi çabuk ol!

İki kadın kalkarak müşterilerin yanına gittiler. Bunlardan lâcivert elbiseli ayağa kalkarak masanın yanına iki iskemle çekti:

— Buyurun!.. Sizi rahatsız ettik ama kusurumuzu affedin. Arkadaşım la içimiz sıkılıyordu da..

Roza, elinin bir hareketile adamın sözünü kesti:

— Aman rica ederim o kadar nazik olmayınız, bizi çağırınız, geldik işte. İçelim, eğlenelim.

Ve lâubaliyane iskemlesini lâcivert elbiseli adamın yanına çekerek oturduktan sonra Leman döndü:

— Ne duruyorsun ayakta? Beyin yanına otursana?

Elile yanına oturduğu müşterinin arkadaşını gösteriyordu. Rozanın gösterdiği adam kumral saçlı, siportmen tavırlı bir gençti. Leman onu görünce

sarardı. Dudağının bir kenarı ıstırapla büküldü. Kuvvetsiz bir sesle:

— Nasıl olur? İmkânı yok!

Diye kekeledi. Rozanın gözleri hayretle büyümüşüdü:

— Ayol ne oldu sana Leman?.. Otursana canım.

Kumral saçlı adam Lemanı baktı:

— Yarabbi, dünyada bu kadar güzel kız görmedim! dedi! Gel kızım şöyle yanına otur.

Leman nihayet oturdu. Fakat halinde bir garabet vardı. Gözleri uzakta bir noktaya bakıyor gibi idi. Vücudu bir heykel gibi dimdik duruyordu. Kumral saçlı adam devam etti:

— Leman.. Ne güzel bir isim.. Fakat bu kızın ağzında ne var? Herzaman böyle çarpık mı durur? Bu ağız güldüğü zaman kimbilir ne kadar güzel olur? Biraz gül bakayım?.. Haydi biraz gayret et..

Kolunu Lemanın beline attı. Fakat genç kadın yine hareketsiz dimdik duruyordu.

Roza hayretten kendini alamıyordu:

— Kıza bu akşam bir şey oldu. Süpürge sopası gibi duruyor, dedi. Ne oldun hasta mısın?.. Böyle kazık gibi duracağına barı git evde yat!

Leman cevap vermedi. Başını kumral saçlı gençten tarafa dönerek ona kederli gözlerle baktı:

— İhsan, İhsan, diye mırıldandı. Bu adam sen değilsin, sen olamazsın değil mi?

Bu kadının kıvrandıran hangi acıklı hatıra idi?

Bundan sekiz ay evvel Leman bir kaza neticesinde ölen ustabaşı İhsanın tabutu arkasından ağlamıştı. Leman İhsanın sevgilisi idi. Bakılmıya verdiği çocuk ta aşklarının mahsulü idi.

Lemanın hikâyesi pek basitti. İhsan öldükten sonra genç kadın hayatta yalnız kalmış ve evini terk ederek birçok kadınların düştüğü bu yola düşmüştü.

Fakat bu akşam karşısına çıkan kimdi? Şüphesiz İhsan değil fakat onun bir eşi, yüzünün hatları ve her hali ona benziyen biri.. Tali niçin bu adamı karşısına çıkarıyordu?

Leman ne yaptığını bilmeden hürmetle gencin başını ellerinin arasına aldı. Gözleri yaşla dolmuştu. Roza karşıdan hiddetle atıldı:

— Leman aklını kaçırdınsa tımarhanenin kapısı açık.. Yeter artık, kendine gel!

Bu ihtar bir an kendini kaybeden Lemanın aklını başına getirdi.

— Rozanın hakkı var, diye düşündü, nerede olduğumu unutuyorum. Ve kendini zorlayarak soğuk bir akis bırakan bir kahkaha salıverdi. Yanındaki adamın kolunu tuttu. Ona sokuluyordu.

Lâcivert ceketli adam bütün dişlerini gösteren bir gülüşle:

— Ha şöyle.. Çifte kumrular gibi oturun!

Dedi. Arkadaşı cesaret alarak Lemanı kendine çekti. Fakat genç kadın birden onun kollarından kurtularak ayağa kalktı. Bir ürperme vücudünü sarsıyordu. Sendeliyerek masadan uzaklaştı. Birkaç adım ötede bir iskemlenin üstüne düştü. Vücudu kaskatı kesildi.

Şarkın Yeni Peygamberi

GANDİ KİMDİR

Hindistana İlk İşim, Cenubî Afrikada Yaptığımı Küçük Mikyasta Burada Da Tatbika Çalışmak Oldu

— 79 —

Lord Willington ile bu mülakatı müteakip Paonaya gittim. Orada "Hint Cemiyeti," azası ile Gokhale beni karşıladılar. İltifata garkettiler. Uzun uzadıya konuştuk. Gokhale benim "Hint Cemiyeti," ne aza kaydedilmeliğimi istiyordu. Esasen ben de bu arzuda idim.

Fakat cemiyet azası benim çalışma metodum ile kendilerinin arasında mevcut farkı nazarı dikkate alarak cemiyetlerine girmekliğimi pek te şayanı arzu bulmadılar. Fakat Gokhale prensiplerime ciddiyetle merbut olduğumu bilmesine rağmen yine karşıdakilerin düşüncelerine müsamaha

edebileceğimi zannediyordu:

— Cemiyet azası bu hususta kendileriyle anlaşmaya amade olduğunuzu takdir edemediler, dedi. Kendileri prensiplerine şiddetle merbuttular. Maamafih ümit ederim ki, vaziyeti kabul edeceklerdir. Fakat etmeseler bile bunda size karşı herhangi bir hürmetsizlik eseri bulunabileceğini kat'iyyen hatıra getirmeyiniz. Hulâsa netice ne olursa olsun ben sizi şimdiden kendimden addediyorum.

Gokhaleye düşüncelerimi söyledim:

Cemiyet azası olayım veya olmayayım, herşeyden evvel Fo-

nikteki arkadaşlarımı Cenubî Afrikada olduğu gibi bir çiftliğe yerleştirmek istiyordum ve bu veçhile memleketime daha iyi hizmet edeceğimi zannediyordum.

Gokhale bana vadetti. Bu meseleyi üzerine alıyordu. İcazında bütün sermayeyi tedarik edecekti.

Kalbim sevinç ile doldu. Kendimi sermaye aramak mes'uliyetinden kurtulmuş görmek beni mes'ut ediyordu. Artık bu meseleye her defasında yalnız başıma başlamıyordum. Müşkülât karşısında kaldığım zaman baş vuracağım bir rehber bulacaktım.

(Mabadi yarım)

Cemaat Huzurunda İlk Türkçe Kur'an Tilâveti

(Bağ tarafı 1 inci sayfada) vak'asını misal olarak onlara zikret. Evvelâ iki rasul gönderdik yalnızca dediler, bir üçüncüsünü gönderdik, üçü de biz rasulsüz dediler. Siz de bizim gibi insanlarsınız rahman size hiç bir şey inzal etmedi, siz yalancısınız cevabını aldılar. Rasulleri Rabbimiz bizim size göndermiş olduğumuzu biliyor, b'z size alenen tebliğ ile mükellef z dediler.

B'z sizin için kuşların tayanından teşeüm eyledik, eğer davanıza hifan vermezseniz sizi taşa tutar ve azabı elime düşer ederiz cevabını aldılar: Size nasihat kâr etmiyor sui akaidiniz ve âmâlî batılınız sizinle beraberdir, hakikatte haddi tecavüz eden bir kavimsiniz dediler. Şehrin en uzak mahallinden kopup gelen bir adam anlara, ya kavim! rasullere itiba ediniz deyu bağırdı: Sizden hiç bir ücret ta ep etmeyenleri takip ediniz. Tarihi hidayete dahil olursunuz. Beni halk edene ve nihayet hepimizin kendisine rücu edeceği halika için ibadet etmiyeyim. Andan gayri mabutlara mı tapacağım? Eğer Rahman bana zarar verirse onların gafaati benim hiçbir işime yaramaz, beni kurtaramazlar. Aşıkâr bir da'alete düşmüş olurum. Ben Rabbimize inandım. Beni dinleyiniz diyordu. Taşa tutulup şehit edildikten ve cennete dahil olduktan sonra Ah! Allahın bana olan ihsanını eğer kavimim bilseydi dedi. Bu kavim gleyhine diğerlerine gönderdiğimiz gibi semadan melek ordusu ve afatı saire göndermedik. Anları mahvetmek için Cibrilin sadası kifa-yet eydi. Yazık o kullarım ki hangi rasul kendilerine geldiyse istihzaya hedef ettiler. Anlardan evvel ne kadar insan mahveyledigimizi görmüyorlar mı? Anlar dünyaya rücu etmeyecekler, hepsi b'f'itima huzurumuza çıkacaklar. Kurumuş, ölmüş toprak anlara dersi ibret olsun, b'z o toprağı ihya edip orada teayyüş ettikleri hububatı nemalandırıyoruz. Orada hurma ağaçlarını ve üzüm asmalarını hâvi bahçeler husule getiriyoruz, orada su mem-baları çıkarıyoruz. Tâ ki meyvalarını ekletsinler, ellerile çalışarak mütenâ'im olsunlar, acaba müteşekkîr olmayacaklar mı?

Sizi olduğu gibi hububatı, nebatı ve daha insanların bilmediği birçok şeyleri hep çift yaratmış olan Allah'a hamdolsun. Gece insanları zulmete ithal için güneşin gurup etmesi bir mucizedir. Aziz ve âlim olan Allahın bu bir takdiri'dir.

Kamer için menziller tayin ettik, bir halde ki nihayet eski bir hurma dalı çeklini alıyor. Güneşin aya yetişmesi ve gecenin güne tekaddümü mukadder değildir, her biri kendi

insanların ceterini dahilinde her şey bulunan bir sefîneye tahmil etmekteyiz ve anları taşımak için sair vesaiti nakliye halk eylemekteyiz yine kudretimize delildir. İsteseydik hepsini gark ederdik, eğer halâs buldularsa ancak merhametimiz yüzünden ve bir müddet daha dünyadan müstefit olmaları içindir.

Kendilerine Allahın merhametine mazhar olmak için dünya ve ahret azabından korkunuz denildiği zaman ehemmiyet vermiyorlar. Rapların ayatının kâffesine itiraz ettiler. Allahın ihsan ettiği erzaktan fukaraya sadaka veriniz denildiği zaman Allahın isterse işe edebileceğini biz mi işe edeceğiz siz aşıkâr dalâlet-siniz, Allahın vaitleri ne vakit infaz olunacak? Sözüünüzde sadıksanız söyleyiniz diyorlar.

Ne bekliyorlar? Muhasamaların ortasında semadan gelen bir sadanın kendilerini mahvetmesini mi? O vakit ne vasiyet etmeğe, ne de aileleri nezdine avdet etmeğe vakit bulamazlar.

Sür nefholunacak ve mezarlarından çıkıp raplarının nezdine koşacaklardır. Eyvah bizi bu istirahat mahallinden kim çıkardı, işte rahmanın vaitleri ve rasullerinin tebliğleri yerini buluyor deyu bağıracaklardır.

O son bir sada üzerine tek-mil içtima eden insanlar huzurumuza çıkacaklardır, O gün hiçbir kimse hakkında zulmedilmeyecektir, herkes ameline göre muamele görecektir. O gün eshabı cennet pür şevkü neşe olacaktır. Zevcelerile birlikte gölgede, tahtlar üzerinde istirahat edeceklerdir. Meyvelere ve her istediklerine nail olacaklardır. Rabim olan raplarından kendilerine selâm gelecektir.

Ey mücrimler! O gün siz ayrılacaksınız. Ey beni âdem! ben size: Şeytana itaat etmeyiniz, o sizin aşıkâr düşmanımızdır, bana ibadet ediniz, işte doğru yol budur demedim mi?

Şeytan sizden birçoğunu idlâl eyledi anlamadınız mı? İşte size vadolunan cehennem. Küfrünüzün cezası olmak üzere bugün orada yatınız. O gün dudaklarına kilit vuracağız.

ayakları fiillerine şahadet edecektir. Eğer isteseydik anları rüyetten mahrum ederdik, o vakit mutatlari olan yola giderler, fakat görürler miydi? Eğer isteseydik onları cematat gibi halkederdik, o vakit ne ileri gidebilir, ne geri gelebilirlerdi. Hayatını temdit ettiğimizizin kuvvetini zafa duçar ederiz anlamıyorlar mı? Biz Muhammet Aley-hisselâma şiri talim etmedik, Ana şiiir yakışmaz, bu kitap vazih bir ihtarnamedir. Ta ki hayatta olanlar müteyakkız olsunlar ve kâfirler hakkında verilen hüküm icra olunsun.

Kudretimizle halkeylediklerimiz meyanında hayvanları insanlar için halkettik, istedikleri gibi tasarruf ediyorlar. Biz hayvanları onlara münkat eyledik, bazılarına biniyorlar, bazılarına eklediyorlar. Bu hayvanlardan bir çok menafî ve "içecek süt" meşarip temin ediyorlar, bize müteşekkîr olmayacaklar mı? Müyrikler başka mabutlara tapıyorlar ve anlardan imdat bekliyorlar. Lâkin anlardan imdat bulamazlar, halbuki kendileri anların muhafız askeri oluyorlar. Ya Muhammet! Kâfirlerin kavilleri seni mahzun etmesin, biz onların izhar ettiklerini de, sakladıklarını da biliyoruz. İnsan kendini bir damla meniden halkeylediğimizi görmüyor mu, nasıl aşıkâr hasmoluyor? Bize misal irat ediyor, kendi hilkatini unutuyor, bize bu çürümüş kemikleri kim diriltilebilir? diyor. Anlara di ki O kemikleri dirilecek olan, anları evvelce halkeden, her şeyi halketmiye muktedir olan Allah'tır. Yeşil bir odundan ateşlerimizi yakacak ateş hasıl edendir. Semavâtı ve arzı halkeden sizin gibi mahlûkatı halketmiye kadir değil midir? Elbette kadirdir, o hal-lâkı âlemdir. Anın emri öyledir ki bir şeyin vücude geldiğini murat ettiği vakit "Ol" der, o 4derakap olur. Her şeyin hüküm dar ve hâkimi olan Allah'a hamdolsun, hepimiz ana rücu ediniz. "Sadakallahülâzım...."

Bu Akşam Radyoda Neler Dinliyeceksiniz

23 Kânunusani 932 Cumartesi

İstanbul — (1200 metre, 5 kilovat)
18 gramofon ile opera parçaları
19 birinci kısım alaturka saz, 20 gramofon neşriyatı, Anadolu Ajansı haberleri, 21 ikinci kısım alaturka saz, 22 orkestra.
Heilsberg — (276 metre, 75 kilovat) 19,40 bir hikâye, 20,40 Berlin-den nakil.
Brüno — (341 metre, 36 kilovat) 19,50 romantik Çigan orkestrası.
Mühlaker — (360 metre, 75 kilovat) 20,20 şen gece, 22,50 dans havalari.
Bükreş — (394 metre 16 kilovat) 19,40 gramofon, 20 şarkı konseri, 20,30 askerî Bando, 21 konferans, 21,15 askerî bando.

Belgrat — (429 metre, 2,5 kilovat) 19,30 milli havalar, 20 şarkı musiki, Von Ludvig Koch'un konferansı.
Roma — (441 metre 75 kilovat) 20 gramofon neşriyatı, 21 bir tiyat-rodan nakil, perde aralarında gazeta haberleri.
Viyanâ — (517 metre, 20 kilovat) 20,15 Der Bettelstunde, operet üç perde, 22,30 dans havalari.
Peşte — (550 metre 23 kilovat) 21,10 konser, 22,45 Çigan orkestrası.
Varşova — (1411 metre, 158 kilovat) 20,15 haf.f musiki, Casanovadan parçalar, 21,55 musahabe. 22,10 Şopen konseri.
Berlin — (1635 metre, 75 kilovat) 20,25 bir hikâye, 20,45 Hamburgtan naklen şen gece, sonra dans havalari.

Dikkat:

Dercetmekte olduğumuz programların Avrupaya ait olan kısmı vasatı Avrupa saatine göre tanzim edilmiştir. İstanbul saatine tatbiki için Avrupada saat (12) olduğu zaman İstanbulda (1) e geldiği farzedilmelidir.

Yeni Nesillere Ne Okutacağız?

(Bağ tarafı 1 inci sayfada) kitabı haricinde okuyacak kitap bulacak, hatta medeni memleketlerin beynelmil kütphanesinden, bilgilerinden istifade edebilecektir. İkide bir Darülfünuna çatıyorlar. Darülfünun ne yapsın? Oraya lise talebeleri tebi dest geliyorlar.

Mutlak surette ecnebi lisan lâzımdır. Buna itiraz olarak şu mütalca serdedilebilir: Ecnebi kitaplar, milli kültürü temin edemez... Güzel amma ecnebi lisanı öğrenip umumî kültürü temin

ettikten sonra hususî kültürü temin çok kolaydır.

Bu kolaylığın nasıl temin edilebileceğini anlamak istedim. Söz tabiatile para meselesine intikal etti. Selim Sırrı B. de buna kâ-nidi:

— Milli bir kütüphane tesisi tamamiye para meselesidir, diyor-du. Biraz düşündü ve yüzünde ümitsizliğin verdiği sönük bir ifade ile.

— Para meselesinden de bahsetmek istemem, dedi.

HERGÜN

Dünya Buhranı Ve Biz

(Bağ tarafı 3 üncü sayfada) sadece bir (tedavül buhranı) olarak ifade etmek dahi kâfi ve doğru olamayacaktır. Çünkü hali hazır buhranı bu suretle bir (tedavül buhranı) veyahut bir (istihsal buhranı) addetmek takdirinde buhrana karşı alınacak tedbirler ve çareler dahi ancak bu sahalarla mahsur kalacak ve asıl marazı içtimaiyi izale etmek kudretinden mahrum olacaktır.

Binaenaleyh kabul ve tasdik etmekteyiz icap eder ki (hali hazır buhranı) bu suretle muayyen bir safha ve sahaya ait olmaktan ziyade doğrudan doğruya (Cemiyetin içtimai ve iktisadi bünyesine) taallâk etmektedir. Ve bu da heyeti umumiyesile insanın Produktif kudretinde mevcut olması lâzımgelen ahengin mefkut olmasından tevellüt etmektedir.

Tekrar edelim: içtimai ahengin başhca üç esrasi şartı olan (felsefe, ilim, iktisadi teknik) ile milletlerin hayatı hazırası arasında mutabakat ve muvafakat bozulmuştur. Ne bu günkü felsefe ve hayata bakış tarzı, ne bu günkü âlimler ve nihayet ne bu günkü iktisat ve teknikleri hali hazır milletlerini sevk ve idare etmek hususunda artık kâfi ve kudretli değillerdir. Hali hazır cemiyetlerinin bu günkü buhranla tezahür eden hali marazisini ancak ve ancak yeni felsefe ve yeni âlimlerin bilhassa yeni iktisat kudretleri izale ve bertaraf edebilecektir.

Liberal iktisat nizamı kendi içinde derin bir istihale geçir-

kudretlerini kendisinde tecelli ettiren (Devlet) iktisadi hayat ile daha yakından alakadar olmak lüzum ve zaruretini kabul ve teslim eylemiştir. Ferdin şahsî ve kusurlu teşebbüslerine istinat eden Liberalizm artık devletin umumî müdahale ve teşebbüslerine istinat eden bir devlet iktisatçılığı haline inkılâp ve tehavül etmektedir. Vekayi ve hadisatın o suretle tahakkuk ve tecelli etmesi temenni olunur ki başlamak üzere olan bu yeni devlet iktisatçılığı nizamında milletlerin yeğâne ve başlıca emel ve gayeleri olan (refah ve saadet) ideali-ne doğru yürülsün. Devlet kudretinin alakadar olduğu ve müdahale ettiği iktisadi hayatta ferdî kudretlerle şimdye kadar sevk ve idare olunan sistemin noksan ve hataları tekerrür etmesin. Bu temenniler ancak ve ancak yeni felsefe, yeni âlemler ve yeni iktisat tekniği arasındaki samimi ve zaruri ahenk sayesinde kabili husul olacaktır.

Fotoğraf Tahliil Kuponu

Tabiatınızı öğrenmek istiyorsanız fotoğrafınızı 5 adet kupon ile birlikte gönderiniz. Fotoğrafınız uryaya tabiidir ve iade edilmez.

İsim, meslek veya san'at ?	
Hangi suallerin cevabı ?	
Fotoğraf inişar edecek mi ?	
Fotoğrafını klişesi 30 kuruşluk post mukabilinde gönderilebilir.	

G. ve A. BAKER HAYDEN

Beyoğlu İstiklal
caddesi No.
306 - 308

Beyoğlu İstiklal
caddesi No.
479

1850 senesinde müesses Türkiyenin en eski ve en asrî mağazalarıdır.

Mevsim Sonu BÜYÜK SATIŞI Devam ediyor.

Şimdiden yeni fiatlarla mübayaa etmek **EN DUN FİATLARLA** tedarik ve temin etmek demektir.
EN İYİ VE BİRİNCİ NEVİ MALLAR - CİNS İTİBARİLE GEÇEN SENELER MALLARININ AYNI - MÜSTESNA FİATLAR.
MAĞAZALARIMIZIN PRENSİPİ: EN MÜKEMMEL VE İYİ MALLARI, HER YERDEN UCUZ SATMAKTIR.

Ankara'da **LOZAN PALAS** Otelini
28 Kânunusani'de yeni binasına taşınıyor

Bu kere Bankalar caddesindeki yeni binasına taşınacak olan LOZAN PALAS oteli Ankara'da tam manasile ilk defa olarak asrî bir şekilde arzı endam edecektir. Otel bütün konforu haiz olmakla beraber mükemmel bir lokanta, pastahane, biraخانه ve eğlence salonları hazırlanmıştır. Meşhur viyolonist FRİDMAN'ın tahtı idaresinde bir orkestra takımı her gün çalacaktır. Cuma ve pazar günleri 16 dan sonra te dansan yapılacaktır.

Alaturka ve alafranga yemekler için güzide ahşap tutulmuştur. Muhterem mebuslarımızdan ve yüksek memurlarımızdan ve ecebî sefaret erkânından birçok mümtaz zevat şimdiden pansiyoner ve abone kaydedilmektedir.

Fiatler rekabet kabul etmez derecede ehvendir.

BAYRAM MÜNASEBETİLE

AY VADE İLE
8 ELBİSENİZİ
AYAKKABINIZI
TUHAFFİYENİZİ,
HER NEVİ EŞYANIZI

İstediginiz mağazalardan alabilirsiniz

TESHİLÂT

MENTEŞ KASAVİ
İstanbul Bahçekapı, Orozdi-Bak
karşısında Celâl Bey Han
No. 33 Tel. 23946

Genç Türk Müstahzaratı

Yağsız Kremlerini Avrupanın en yüksek kremleri derecesinde olduğunu binlerce Müşterilerimiz tasdik ederler.

KURAN

Kerimin Arapçasıyla Türkçesi birlikte basılmış, bu kıymetli eserin nüshaları az, bir daha basılması imkânsızdır,

Müzeyyen ciltlisinin hediyesi Türk Neşriyat Yurdunda 200 kuruştur.

Şişmanlıktan kurtulmak ve kuvvetten düşmemek için

HASAN GLUTEN MAMULÂTINDAN

İstimal ediniz. Çünkü Hasan Gluten mamulâtında nişasta yoktur. Gluten ile imal edilmiştir. Şeker hastalığına karşı Avrupa'nın terkibi meçhul Gluten müstahzaratına faik olduğu etbbai muktedirinin raporlarıyla sabittir. Ekmek, gevrek, makarna, şehriye, un ve çikolâta neveleri vardır. Her taraftan Hasan markasını arayınız. Hasan Ecza Deposu.

Zafiyeti umumiye, işhisasızlık ve kuvvetsizlik halâtında büyük faide ve tesiri görüldü

FOSFATLI ŞARK MALT

Hulâsası

Kullanınız.. Her eczanede satılır

Devren satılık dükkân

Divanyolunda 174 numaralı tütüncü ve kurtasiyecî dükkânı satılıktır. Fazla tafsilât için sahibine müracaat.

Dr. A. KUTİEL

Cilt ve zührevî hastalıklar müte-hassısı. Karaköy büyük mahallebe-i yanında 34

42406 numaralı biletle

Bana 50,000 Lirayı Kazandıran

Karaköyde Borsa Hanı altındaki M. Gazi gişesinden biletinizi alırsanız siz de kazanırsınız

Mediha

Bayinizden: Her vakit

"Gui", - "Gui 40 Fin", - "REX",

Çoraplarıyla "GEVE", iç çamaşırlarını ve büyük Fransız marka GASTON VERDIER kadın çoraplarını isteyiniz.

HASAN ZEYTİNYAĞI:

Türkiyenin ve bütün dünyanın en leziz ve en nefis yağıdır. Hastalıklarda içilir. Yemeklerde ve salatalarda lezzetini payan yoktur.

Bahkyacağı içemiyenlere: HASAN KUVVET ŞURUBU

Muhterem Ankaralıları: Yalnız
HAYAT SUYU

İçiniz. Ankara Belediye ve Bakteriyojihanesi tarafından tahlil edilmiştir, Ayvalı bağlarının bu suyu Ankarada içilecek yegâne sudur. Her yerde arayınız. Deposuz Ankara Cihan Oteli

Mühtem bir icafif

Ademi iktidar mağlûp oldu

VİRİLİNE

(Erkekler için)

FERTİLİNE

(Kadınlar için)

Genç ve dinç hayvanatın hüsye ve Hormonlarından Mürrekkeptir.

Eczanelerden arayınız.

PETROL

- NİZAM -

SAÇ DÖKÜLMESİ ve KEPEKLERİN en müessir ilâcudur. Saçları uzatır. Kuvvetlendirir. Eczane ve parfümeri mağazalarında arayınız.

Cilt ve zührevî hastalıklar Müte-hassısı

DOKTOR

Ömer Abdurrahman
İstanbul emrazı zühreviye dispanseri Sertabibi
Ankara caddesi İkdâm Yurdu kaşısında No. 71

ALEMDAR ZADE MEHMET VAPURU KARADENİZE

BÜLENT VAPURU

25 K. sani **PAZARTESİ**

(Zonguldak, İnebolu, Ayancık, Samsun, Ünye, Ordu, Giresun, Trabzon, Rize ve Mapavri) ye, azimet ve avdetde aynı iskelelerle Sürümüne ve Vakfikebire uğrıyarak avdet edecektir.

Müracaat mahalli: Alâiye hanı 1 inci kat. Telefon 21037

DİKKAT

Her ilâç müesair değildir. Her ilâna inanmayınız.

GLANDOKRATİN

Meşhur Prof. Brown Sequart ve Steinhart'ın keşfidir ve terkibi HORMON ve lesitindir, uzviyetten alınmıştır.

ADEMI İKTİDARA BEL GEVŞEKLIĞİNE VE ZAFİYETİ UMUMİYEYE

karşı kat'î yegâne devadır, erkek kadın farkı yoktur. Her eczanede bulunur, Kutusu 200 kuruştur. Umumi deposu, İstanbulda ZAMAN ecza deposudur.

Dr. BEYLERE tesirini tecrübe için 1 kutu makbuz mukabilinde meccanen gönderilir.

TERMOJEN

THERMOGENE

Lâpa, yakı, merhem ve sair ilâçlar yerine fâideli bir surette kaim ve mehazırdan aridir.

Bütün eczanelerde satılır

PARA SENELİK FAİZ YÜZDE 12

Emlâk terhinine mukabil PARA VERİLİR. Saat 9-12 arasında İstanbul, Bahçekapı Vakıf han Asma kat 29 numaraya müracaat ediniz.

SON POSTA

Yevmi, Siyasi, Havadis ve Halk gazetesi

İdare: İstanbul: Eski Zaptiye Çatalçeşme sokağı 25

Telefon İstanbul - 20203

Posta kutusu: İstanbul - 741

Telgraf: İstanbul SONPOSTA

ABONE FİYATI

TÜRKİYE	ECNEBİ
1400 Kr.	1 Sene 2700 Kr.
750 "	6 Ay 1400 "
400 "	3 " 800 "
150 "	1 " 300 "

Gelen evrak geri verilmez. İlanlardan mes'uliyet alınmaz. Cevap için mektuplara 6 kuruşluk pul ilâvesi lâzımdır. Adres değıştirilmesi (20) kuruştur.

Son Posta Matbaası

Sahipleri: Ali Ekrem, Selim Ragıp Neşriyat Müdürü: Selim Ragıp

Dr. Celâl Tevfik

Zührevî ve İdrar Yolu Hastalıkları Müte-hassısı
Sirkeci, Muradiye caddesi
No 35. Saat. 2-6

Dr. Ekrem Behçet

Beyoğlu, Mektep sokak 1
Telefon: 2496